1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-3740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 214. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 8-го ЛИСТОПАДА 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 8, 1963 No. 214. VOL. LXX.

ОБИДВІ ПАРТІЇ ХВАЛЯТЬСЯ ВИБОРЧИМИ УСПІХАМИ

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ЗАВЗЯТУ БОРОТЬБУ В 1964-му РОЦІ

Вашингтон. — В першому дні після вівторкових виборів представники обидвох великих партій хвалилися своїми успіхами та висловлювали передбачення про те, яка тенденція виявилася в цьогорічних виборах, і чого можна сподіватися у президентських і конгресових виборах в 1964 році. Президент Кеннеді заявив 6-го листопада, що він є вдоволений з виборчих вислідів. Президент особисто підтримував демократичного посадника Філядельфії Джеймса Г. Дж. Тейта, який переміг республіканського противника Джеймса Т. Мек Дермотта, але це була найслабша демократична перемога впродовж останніх 12-ох років, бо більшість Тейта виносила тільки коло 61 000 голосів. Представник Республіканського Крайового Комітету каже, що вибори виявили збільшення голосів, що впали на республіканських кандитатів, але голова Демократичного Крайового Комітету Дж. М. Бейлі відповідає на це так: „Республіканці тішаться статистикою, а демократи здобувають становища, що є дійсним показом партійної сили". Але об'єктивні політичні спостерігачі признають, що президент Кеннеді та його партія мусять в найближчому році вести завзяту, енергійну виборчу кампанію, як це вже недавно заповів сам президент Кеннеді. Про зменшення впливів Демократичної партії свідчать такі виборчі факти: вислід виборів в стейті Ню Джерзі, де програв демократичний губернатор Ричард Дж. Гюз, бо виборці відкинули його пропозицію в справі бондів на суму 750 000 000 долярів. Про Філядельфію вже була згадка вище. В стейті Міссіссіпі виграв вибори демократ Пол Джансон, противник президента Кеннеді, і там також вперше від громадянської війни поважне число голосів здобули республіканці. Голова Демократичного Крайового Комітету Бейлі закидає республіканцям, що вони використовують у виборчій кампанії расові проблеми, але аналісти з Білого Дому твердять, що расова проблема не грала ролі в цьогорічних виборах. Переміг у виборах і демократичний кандидат в стейті Кентаки — Едвард Т. Бретгітт. Але його більшість над республіканцем Л. В. Нонном була незначна, найменша в останніх 20-ох роках, бо вибори сила тільки коло 15 000 всіх відданих голосів в сумі 860-000. Це значить, що республіканці можуть рахувати на перемогу і в тому стейті. Зате Джансон в Міссіссіпі переміг республіканця більшістю голосів у відношенні 2:1. Противник Джансона Рюбел Філліпс кандидував як противник Кеннеді і як прихильник можливого кандидата на президента Беррі Голдвотера. Демократи можуть похвалитися й тим, що в Сан Франсіско вперше від 55 років став посадником їхній кандидат — конгресмен Джан Ф. Шеллі.

Президент Кеннеді закликає молитися в День Подяки

Вашингтон. — Президент Кеннеді на основі рішення Конгресу з 26-го грудня 1941 року оголосив день 28-го листопада як День Подяки в цьому 1963-му році. Президент пригадує, як то більше як 300 років тому предки американців прибули до берегів цієї країни, і як вони в теперішніх стейтах Массачусетс і Вірджінії вперше дякували Всевишньому за те, що їм доміг пережити першу важку зиму на цій багатій землі. Перший президент ЗДА Джордж Вашингтон 26-го листопада 1789-го року оголосив був День Подяки та закликав нарід до молитви й подяки Всемогучому Богові. Також і президент Абрагам Лінкольн в половині громадянської війни оголосив був останній четвер листопада як День Подяки за „родючі поля", за „національну сила та енергію". Тому то і тепер американський нарід, який ось добігає до 200 мільйонів, повинен подякувати Богові за ті свої поля, що постачають хліба для Америки, та за ті промислові успіхи, що поставили Америку на чоло вільного світу. Але зросла не тільки наша сила, каже Президент, бо зросла і небезпека для нас. Президент закликає до молитви і до подяки Богові за те все, що має Америка.

Сенат зменшив видатки на закордонну допомогу до суми $3,742,000,000

Вашингтон. — 6-го листопада Сенат продовжував дебати над бюджетом закордонної допомоги і зменшив Надзвичайний Президентський Фонд із суми дол. 300 мільйонів до дол. 175 мільйонев. Якщо не буде дальших зменшень в бюджеті закордонної допомоги, то вона виноситиме дол. 3,742,000,000 на цей фінансовий рік, що скінчиться 30-го червня 1964-го року. Президент Кеннеді пропонував на цю ціль дол. 4.5 більйона, в Конгресі зменшили цю суму до дол. 4.2 більйона, а тепер Сенат далі її зменшує. Уряд постійно заявляє, що видатки на допомогу закордонові, — це те саме, що витрати на оборону ЗДА, але деякі члени Конгресу домагаються зменшення витрат на цю ціль, беручи до уваги те, що й інші багаті вільні країни повинні допомагати біднішим країнам, — а також і те, що в деяких державах були надужиття фондами, призначеними на військову й економічну допомогу.

Державний Департамент звільнив Отта Отепку зі становища шефа безпеки

Вашингтон. — Державний Департамент вирішив звільнити з праці Отта Ф. Отепку, який працював там як шеф безпеки. Це звільнення настало тому, що Отепка передав був довірочні документи Державного Департаменту Сенатській Підкомісії Внутрішньої Безпеки. Представник Державного Департаменту заявив, що Отепка може внести відклик до державного секретаря Діна Раска та до президента Кеннеді. Це звільнення викликало гостру реакцію в Конгресі. Голова згаданої Сенатської Підкомісії сенатор демократ з Коннектикату Томас Дж. Дадд заявив, що звільнення Отепки є афронтом для Сенату і „поважним викликом справі відповідальности уряду". Сенатор Дадд сказав, що всі обвинувачення Отепки зводяться до того, що він „чесно зізнавав в Сенатській Підкомісії про справу безпеки в Державному Департаменті". Проти звільнення Отепки протестують члени Конгресу з обидвох Палат.

Листопадові святкування в Північній Дакоті

Бісмарк, Н. Д. (А. Н.). — 45-ті Роковини проголошення незалежности на західніх українських землях дня 1-го листопада 1918 року відзначено величаво на терені Півн. Дакоти. Вже на довго перед 1-им листопада голова стейтової філії УККА д-р Антін Жуковський поробив різні приготування, щоби гідно відзначити ці роковини в нашім стейті. Розіслано листи — заклики до поодиноких громад, щоби підготовити святочні збори на цей день, а до всіх парохів, щоби відправили Панахиди за упавших за волю України Героїв та щоби в неділю 3-го листопада відправити Служби Божі в наміренні українського народу. Крім того, д-р Жуковський вистарався, що дві найбільші американські радіовисильні, а саме КФУР — в Бісмарк і КДІХ — в Дікінсон, висилали по пів години спеціяльну українську радіопрограму, присвячену 45-літтю проголошення незалежности на західніх українських землях. — Програму цю надано в неділю 3-го листопада в пополудневих годинах. З короткою українською промовою виступив д-р А. Жуковський, а по-англійськи зі знаменитою характеристикою тих роковин говорив Джім Баклін, радіо - коментатор. Треба згатати, що цю програму не тільки награно наперед на ленті, але також кілька днів наперед оголошено в щоденній і тижневій амер. пресі, що така програма відбудеться, як також розіслано десятки листів, до поодиноких громад і людей, повідомляючи їх про цю програму. Святкування Листопадових роковин найкраще відбулося в місті Белфилд, — де Всч. о. Іван Кметь відправив Службу Божу і Панахиду та виголосив зворушливу проповідь з нагоди цього свята. По полудні відбулися в Меморіял Гол святочні збори при численній публіці, які добре підготовив п. Ник. М. Прокоп, голова місцевого Відділу УККА. Головну промову про значіння 1-го Листопада 1918 р. для Української Нації виголосив д-р Антін Жуковський, голова стейтової філії УККА. Опісля люди прослухали радіо - програми, які об'єднали всіх наших людей, розсіяних по великих тут. просторах в одну громаду. Багато признання і подяки від тутешніх піонерів одержав голова стейтової філії УККА за зорганізування цього свята.

Конґресмен Прайс критикує дослідну програму уряду

Вашинґтон. — Конґресмен демократ із стейту Іллиной Мелвін Прайс, який є фахівцем від дослідної програми, виголосив промову в Американському Інституті Аеронавтики та Астронавтики в Дейтоні, Огайо, в якій гостро критикував урядову дослідну програму за те, що вона задорого коштує і немає ясно з'ясованої цілі та є недоцільно зорганізована. Він вказав на те, що Департамент Оборони недавно вирішив, щоб новий літаконосець не мав атомової енергії, хоч секретар фльоти рекомендував, щоб той літаконосець був порушуваний атомовою енергією. Конґресмен Прайс сказав в цій справі таке: „Для мене ця справа виглядає так само, коли б Рада Директорів Залізничої Лінії Юніон Пацифік вирішила користуватися паровою машиною, коли вже стверджено дослідом, що кращими й доцільнішими є машини дізля". Цей конґресмен заповів, що Конґрес вже пережив медові місяці з дослідною програмою, і тепер дуже критично ставитиметься до дослідної програми уряду.

Кожний американський вояк слухатиме наказу за допомогою радіо

Вашинґтон. — Представником кождик американський піхотинеця матиме радіовий хотинець матиме радіовий приймач, що важитиме 9 унцій, і за його допомогою слухатиме на полі бою наказів свого команданта роя або чоти. Команданти роїв, чот крім приймачів матимуть ще і радіові надавачі, якими видаватимуть накази своїм воякам. Таким чином військові команданти, починаючи від командантів роїв та чот, не мусітимуть стояти на полі бою та знаками видавати команди, бо вони зможуть це робити за допомогою радіових апаратів, а вояки зі сховків можуть відбирати накази і негайно їх виконувати. Радіовий надавач важитиме 15 унцій. Ці апарати можна буде носити під шоломом на голові або в кишені. Ці апарати показували у Вашинґтоні на зборах Товариства Приятелів Армії ЗДА. Ці апарати запроєктувала Армійська Електронічна Дослідна Лябораторія в форті Монмуті, Н. Дж., а випродукувала їх Корпорація Дженерал Моторс.

В АМЕРИЦІ

● **Приятелі** сенатора Беррі Голдвотера в Рокфорді, Іллиной, вже тепер збирають фонди, які мають передати сенаторові тоді, коли він виявить, що буде кандидувати на президента. Ці гроші називають „віном" або „різдвяним подарунком" для Голдвотера.

● **Представник** Торговельної Палати стейту Вірджінія домагається, щоб Сенатська Фінансова Комісія відкинула урядовий проєкт про зменшення прибуткових податків впродовж двох років на дол. 11 більйонів. Ричард Г. Беррі заявив в імені Торговельної Палати, що американські платники податків радо зрезиґнують із тих хвилевих полегш, які вони мали б із зменшення податків, коли тільки федеральний уряд рішиться зменшити державні видатки. Також і фармерська організація Небраски проти зменшення податків без одночасної редукції бюджету.

● **Сторожа** Департаменту Справедливости силою викинула 6-ох студентів (в тому дві студентки) з Білого Дому, де вони протестували проти уряду за його становище до лівих груп в цій країні. Уряд уважає цих студентів за комуністів, а вони це заперечують. Ще минулого січня головний прокуратор назвав прокомуністичною ту групу студентів, представники якої переводили цю демонстрацію.

● **Делеґати** до Об'єднаних Націй із Австралії, Індії, Джамейки, Венесуелі та Сомалії під час цьогорічних виборів в Ню Йорку відвідували окремі виборчі льокалі та придивлялися, як населення міста виконувало свій громадянський обов'язок, свобідно віддаючи свої голоси на тих кандидатів, які їм подобалися своєю програмою.

Громада в Клівленді приготовляється до врочистого відзначення 70-річчя УНС

Клівленд, Огайо. 22-го лютого, в „День Батька своєї країни" Юрія Вашинґтона, сповниться точно 70 років з того часу, як на американській землі створено „Українську заморську твердиню", Український Народний Союз. Численні українські громади в ЗДА і Канаді вже почали підготову до відповідного відсвяткування цих роковин. На цей день, що припадає в суботу, вже замовлено велику залю Карнеґі Гол в Ню Йорку, в якій з цієї нагоди відбудеться величава культурна імпреза. Відповідну підготову до відзначення 70-річчя УН-Союзу почав уже деякий час тому очолюваний головними радними Дмитром Шмаґалою та Осипою Олінкевич Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Клівленду. Велику імпрезу з цієї нагоди запляновано на неділю, 23-го лютого, і вона відбудеться в залі Парма Сініор Гайскул о год. 3:30 пополудні. Комітет прохає всі місцеві організації здержатись на цей день і час від влаштування інших імпрез.

СПРАВА СОВЄТСЬКОЇ БЛЬОКАДИ В ОН

Справа затримання Совєтами американського конвою на автостраді до Берліну була предметом дебат під час нарад політичної комісії ОН. На фото: американський амбасадор до ОН Адлей Стівенсон (зліва) прислухується до промови представника Великої Британії, Пітера Томаса. У своїй промові Томас ствердив, що спричинювання цього роду інцидентів не свідчить зовсім про бажання Москви довести до відпруження взаємин між Сходом і Заходом.

ЗДА перевищують СССР в ділянці далекосяжних ракет у відношенні 5 до 1

Вашинґтон. — Неурядовий але авторитетний Інститут Стратегічних Студій подає, що ЗДА на початку 1964-го року матимуть 475 далекосяжних ракет, а СССР в тому самому часі тільки коло 100. Теперішній стан совєтських збройних сил виносить 3,300,-000, а ЗДА мають тепер під зброєю 2,700.000 вояків. Збройні сили всіх західніх союзників виносять тепер 7,920,-000, а комуністичний бльок, разом із комуністичним Китаєм, має під зброєю 7,522.000 вояків. Правдивість цих даних можуть потвердити такі поважні установи, як Фундації Форда й Рокефеллера. Крім того, ЗДА мають ще таку зброю до поборювання ворога на віддаль: 1,300 далекосяжних бомбовиків і 10 підводних човнів типу Поляріс, а кожний човен цього типу має 16 ракет. СССР має коло 1,200 стратеґічних літаків, але 1,000 з них мають засяг тільки 3,500 миль. У звіті говориться, що з обережністю треба приймати совєтське повідомлення про те, що вони мають підводні човни типу Поляріс. Але СССР має 400 ракет, які можна випускати з підводних човнів, що не є під водою.

ЗДА готуються визнати тимчасовий уряд Південного В'єтнаму

Вашинґтон. — Американський уряд приготовляється до дипломатичного визнання теперішнього тимчасового режиму в Південному В'єтнамі, встановленого після проведення там державного перевороту. Проголошення визнання відбудеться вже найближчими днями. Урядуючий тепер в Сайґоні південно - в'єтнамський уряд звернувся з формальним проханням визнати його в окремій ноті, переданій через американського амбасадора в Сайґоні Генрі Кебота Ладжа. Тимчасовий уряд Південного В'єтнаму був створений військовою хунтою, після державного перевороту й усунення дотеперішнього президента Нґо Дінг Дієма. Досі визнали його уряди Маляйзії і Сіяму. Уряди інших держав чекають на рішення американського уряду. У своїй ноті до ЗДА південнов'єтнамський режим висловив сподівання, що дружні взаємини між обома країнами будуть існувати й надалі.

Опубліковано збірник матеріялів з життя і творчости членів „Вапліте"

Ню Йорк. — Видавництво „Пролог" видало окремим виданням збірник писань й інших матеріялів із життя і творчости членів відомої з кінцем 20 рр. в Україні літературної групи Вапліте (Вільної Академії Пролетарської Літератури), що була заснована й очолювана початково відомим українським підсовєтським письменником Миколою Хвильовим, який у 1933 р. закінчив у Харкові самогубством. Збірник цих незвичайно важливих для історії московської політики на Україні, закінчив із собою самогубством. Збірник цих незвичайно важливих і для історії української літератури і взагалі для історії України під совєтською окупацією матеріялів появився під назвою „Синя даль" в упорядкуванні, за редакцією і з примітками відомого українського літературознавця, автора виданої 1956 р. англійською мовою книги „Літературна політика в Совєтській Україні" (1917-1934), Юрія Луцького. У Ваплітянському збірнику „Синя даль" опубліковані здебільша із архіву покійного Аркадія Любченка листи, нотатки і писання членів Вапліте, не тільки Миколи Хвильового, Аркадія Любченка і Юрія Яновського, але також і знищеного Совєтами Миколи Куліша і тких підсовєтських письменників, як Павло Тичина, Микола Бажан, Володимир Сосюра, що колись зустрічали захоплено українську національну революцію, а потім під тиском режиму були примушені перейти на возвеличування партії і режиму. Книжка „Синя даль" оздоблена багатьма ілюстраціями — фотографіями членів „Вапліте", як теж їхнів автографів-листів і рисунків.

В. Шуст виступає в п'єсі на Бродвею

Ню Йорк (Р. Л. Хомяк). — Василь Шуст, американський актор українського походження, виступає від вівтірка на Бродвею у Бертолта Брехта в штуці „Артуро VI". Головну ролю у цій драмі про прихід до влади Гітлера виконує канадійський актор Кристофер Пламмер. В. Шуст має ролю прусацького бизнесмена Шіта. Дейвид Меррик, найбільш відомий бродвейський продюсер, ставить цю річ. Офіційне відкриття драми „Артуро VI" буде в понеділок 11-го листопада, у театрі Лант-Фонтен на 46-ій вул., але від вівтірка в тім же театрі ідуть пробні публічні виступи, т. зв. „прівюс". Брехт написав „Артуро VI" у 1941 році. Він представив прихід Гітлера до влади алеґорично в той спосіб, що фюрер, Артуро VI, є лідером ґенґстерів у Шикаґо у 20-их і 30-их роках. Василь Шуст, що недавно виступав на дедикації площі під пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, грає ролю шикаґівського бизнесмена в алеґорії, а в дійсності прусацького підприємця у першій дії, де він і „гине" з наказу Артура VI — Гітлера. У другій дії п. Шуст виступає у групових сценах в побічних ролях.

АМЕРИКА, БРИТАНІЯ І ФРАНЦІЯ ПРОТЕСТУЮТЬ — МОСКВА ПОГРОЖУЄ

ХРУЩОВ ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ІНЦИДЕНТ З КОНВОЄМ МІГ СПРИЧИНИТИ ВІЙНУ

Вашинґтон. — З'єдинені Держави Америки запротестували в переданій у Москві совєтському урядові ноті проти „неприпустимої спроби порушити права союзових держав у вільному доступі до Берліну", що виявилося в затриманні американського конвою й у безпідставних вимогах, щоб залога цього конвою підчинилася встановленим самими ж Совєтами правилам щодо переїзду союзницьких військових транспортів визначеною автострадою із Західньої Німеччини до Берліну. Подібні змістом і гостро зредаґовані ноти передали Совєтам з цього приводу теж і британський і французький уряди. Американське військове командування стверджує, що залога конвою не виконала поставлених їй безпідставних вимог щодо проведення Совєтами контролі конвою і що Совєти були змушені вкінці пропустити по сорок й одній годині конвой, задовольнившися формальними оглядинами вантажних авт. Совєтська сторона твердить знову ж, що пропущено конвой після того, як його залога виконала в основному поставлені їй вимоги щодо перерахування складу залоги. У своїй ноті до Совєтського Союзу ЗДА й інші західні держави вимагають, щоб совєтський уряд наказав своїм військовим з'єднанням у Східній Німеччині, щоб вони негайно і раз на завжди стрималися від роблення будь-яких перешкод військовим конвоям західніх держав у їхньому переїзді до Західнього Берліну. Водночас із цим американський уряд склав на Совєтський Союз відповідальність за всі консеквенції, що могли б виникнути внаслідок майбутніх того роду інцидентів.

Совєтський диктатор Нікіта Хрущов використав інцидент із затриманням американського конвою для твердження, що ця подія могла стати початком воєнних дій і для погроз, що дальше невиконування залогами союзних військових конвоїв встановлених для переїзду правил може мати фатальні наслідки. У своїй розмові з членами групи американських промисловців, які відвідують тепер СССР, Хрущов заявив, що якщо б інцидент не закінчився був у мирний спосіб, то конвой міг був проїхати по трупах, бо командування військових совєтських військових з'єднань мусіло б було виконати встановлені для нього на такий випадок інструкції. На питання одного з промисловців, чи у випадку відмови залоги такого чи іншого конвою виконати совєтські вимоги щодо проїзду автострадою совєтський уряд накаже своїм з'єднанням застосувати зброю, що може закінчитися евентуально війною, Хрущов відповів дослівно „Ми не давали такого наказу... Але, вояк має бути вояком. Його обов'язують встановлені для таких випадків інструкції і якщо хтось хотів би їх зламати і прорватися силою, то природним наслідком розвитку справ мусіло б бути відповідання силою на силу". За словами Хрущова, вояк не є міністром закордонних справ і не може входити в переговори, але має виконувати тільки накази. Закінчив ці свої ствердження Хрущов заявою, що „невідомо, що було б сталося, якщо б ви, американці, не уступили були від свого опору. Цілком можливо що і ви і я не були б тут сьогодні. Ми були б настояли на своєму і тоді ви мусіли б проїжджати по наших трупах".

Велика Британія відкладає продаж 12 джетів для Домініканської Республіки

Лондон. — Британський уряд вирішив покищо відкласти реалізацію продажу 12 британських джетових літаків-нищильників, що їх ціну устійнено на шість мільйонів долярів. Договір в справі цього продажу був підписаний кілька місяців тому, не зважаючи на спротив домініканського президента Хуана Д. Боша, який згодом був позбавлений президентського становища й еміґрував до Порто Ріко. Однією із причин його скинення була саме справа закупу тих літаків. У своєму рішенні відкласти умовлений продаж британський уряд керувався непевною ситуацією в Домініканській республіці, яка досі ще цілком не вияснилася.

Нагороду Нобеля в ділянці науки одержало двоє американців

Стокгольм, Швеція. — Нагороду Нобеля в ділянках фізики й хемії за 1963 рік призначила Шведська Академія Наук п'ятьом науковцям з різних держав. Половину нагороди в ділянці фізики, що виносить 51,000 долярів одержить 61-літній професор фізики в принстонськім університеті Юджин Віґнер, а друга половина буде розподілена між 57-літню Марію Ґеперт Маєр, професора Каліфорнійського университету та Ганса Д. Єнсена, професора Університету в Гайдельберґу у Німеччині. Нагороду в ділянці хемії розділять між професора Карла Ціґлера з Інституту для дослідів над вугіллям у Мюльгаймі в Західній Німеччині та професора Джуліо Натта з Інституту Технології в Міляні, Італія.

У СВІТІ

● **Париж й інші міста Франції** були спаралізовані в середу 6 листопада одноденним протестним страйком службовців урядових установ і робітників підприємств громадського користування. Причиною страйку була відмова уряду підвищити заробітну платню службовців і робітників. Внаслідок страйку була перервана частинно комунікація поїздами на терені всієї країни і цілком на підземних і підміських залізницях. Були скасовані того дня всі лети літаками в границях Франції. Внаслідок участи учителів у страйку не працювали також і школи.

● **До Москви** прибула у вівторок 5 листопада 20-членна група американських великих промисловців — президентів 20 різних американських корпорацій. Очолює цю групу Дж. Кейт Фунстон, президент Нюйоркської біржі. Уже відбулася окрема зустріч цих американських „капіталістів" із Нікітою Хрущовим.

● **Після трьох днів безупинної гарматньої перестрілки** на пограниччі Марокко й Альжиру припинено воєнні дії між альжирськими і марокканськими військовими з'єднаннями, але не почалося ще устійнене в договорі про це перемир'я виведення цих з'єднань із спірних територій.

● **В Ленґеде в Західній Німеччині** продовжуються заходи для врятування одинадцяти рудокопів, відтятих заливом води в малій печері у глибині 200 стіп під землею. Великих надій на врятування тих рудокопів, які перебувають уже 12 днів під землею, немає. До них проверчують спеціяльний тунель, але побоюються, що його не вдасться довести до кінця, бо крихка порода над печерою може завалитися від тиску свердлів. Гірникам постачають їжу й інші речі спеціяльно виверченою до них вузькою шахтою.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — на рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mony orders вистaвляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Допомога закордонові

У Сенаті вийшов в останню стадію бій довкола законопроєкту про допомогу закордонові на новий бюджетовий рік. Президент зголосив вимогу на $4 200 000 000, цю квоту поменшено вже в ході конґресових нарад до $3 815 000 000, однак і вона викликає палкі суперечки. Справа не так в остаточній сумі всіх допомогових позицій, як саме в отих різних контроверсійних окремих позиціях. Коли пригадати, що минулорічна допомога охоплювала 43 країни та рубрику „інших неозначених" країн, — що вона стосувалася безворотної допомоги на військові цілі, коротко- і довготермінових кредитів, спеціяльного фонду на розбудову, Союзу для Поступу в латино - американських країнах, диспозиційного фонду Президента, — то можна уявити, яке це страшенно складне питання. До того ж це питання не тільки економіки, але й політики, бо між країнами, що користають з американської допомоги, є, наприклад, Югославія Тіта й Польща Гомулки. Є тут справа фінансування промислових закладів, які стають конкурентами для американського приватного промислу, як ось державна сталеварня в Індії, є доставки до таких країн, де американські товари знаходять простий шлях на чорний ринок та до кишень автохтонних вельмож, як ось останній скандал з доставою ліків до Індонезії. Нічого дивного, що ця проблема хвилює конґресменів і сенаторів. Нічого дивного також, що з кожним роком вона породжує щодалі більше сумнівів. Адже від часу 12-більйонового Пляну Маршалла для Західної Европи і півбільйонової доктрини Трумана для Греції і Туреччини у 1947-му році — допомога закордонові коштувала ЗДА астрономічну суму — $50 000 000 000.

Але всі післявоєнні американські уряди — Трумана, Айзенгавера і Кеннеді — настоювали й настоюють на продовжуванні тієї допомоги, вбачаючи в ній один із найдоцільніших засобів протидіяння розкладовій акції комунізму та імперіялістичному гонові Совєтів і червоного Китаю. Суть не в принципі, а в практичному його стосуванні: кому, що і як. Але існують оборонці й іншого принципу, а саме, що Америка не може безконечно грати ролю багатого дядька, що колись мусить скінчитися виснажування американського платника податків щорічними більйоновими сумами для закордонних країн і що треба ступнево змагати до закінчення цієї безумовно ненормальної ситуації.

Проте, недобре, коли противники закордонної допомоги покликаються на її непопулярність в народі. Ось сенатор Вейн Морс, демократ з Ореґону, заявив, що коли б піддати цю справу під плебісцит, то актуальний законопроєкт про допомогу закордонові був би напевно відкинений величезною більшістю голосів. Вірогідно так сталось би, але з цього не виходить, що державна рація завжди покривається з поглядами й настроями широких верств народу. Коли б піддати під плебісцит справу втримування в заморських країнах кругло одного мільйона американських вояків, то напевно всі матері, дружини й наречені голосували б за відкликання всіх вояків. Так було і після останньої війни, коли гасло „хлопці, додому" було в Америці таке загальне й голосне, що Уряд мусів провести негайну загальну демобілізацію — із страхітливими політичними наслідками.

Настрої мас не є мірилом для державних актів. Допомога закордонові — річ непопулярна і виявляє масу слабих точок, вартих критики. Але в нинішніх міжнародних умовинах вона все ще необхідна — для добра вільного світу, отже й Америки.

З'їзд „єдинонеділимців"

Російська еміґрація у вільному світі і зокрема у ЗДА, розбита і розсварена, досі не спромоглася створити якоїсь своєї репрезентації, хоч би такої, як її мають українці, поляки та інші національності. Щойно шість років тому, в 1957-му році гуртові російських еміґрантів повелося склеїти т. зв. Представництво Російських Еміґрантів в ЗДА.

Очолюють це представництво князь С. Бєлосельський, як голова і А. Рогожін, С. Рясняньский та Б. Сергієвський, як його заступники, із якимось А. Руммелем на становищі генерального секретаря. Формально належить до цього представництва 72 російських еміґрантських організацій, більшість яких існує лише на папері. У щорічних з'їздах, що їх скликає представництво, часом один делеґат репрезентує дві-три й більше організацій, як признається сам звітодавець з останнього з'їзду.

Об'єднуються всі ці російські організації нібито на позиціях антикомунізму, значить боротьби з комунізмом. Насправді ж уся їх практична діяльність обмежується писанням різних меморандумів до урядових та конґресових кіл у ЗДА із наклепами на незалежницькі рухи окремих народів і з протестами проти відзначування у ЗДА встановленого Конґресом Тижня Поневолених Націй.

Яскраво „єдинонеділимський" характер мав також з'їзд „Представництва Російських Еміґрантів в Америці", що відбувся в суботу 2-го листопада в „Домі Свободної Росії" в Ню Йорку. На з'їзді були присутні представники 49 організацій. У звідомленнях про діяльність представництва провідники його могли згадати лише одне антикомуністичне зібрання і, крім того, одні сходини, влаштовані для протесту проти переслідування релігії в СССР. Основнішою діяльністю представництва, про яку згадувалося тільки натяками, було влаштування російських еміґрантів на становища перекладачів в різних урядових установах у Вашинґтоні і писання листів до членів Уряду і Конґресу ЗДА, яких вислано коло 4 000 і змістом яких були, як відомо з інших джерел, протести проти Тижня Поневолених Націй, побудови пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні і т. ін.

Затаврувавши загальними словами провокаційну тактику большевиків у розкладовій роботі серед російської еміґрації, учасники з'їзду зосередили всю свою увагу на обороні російського імперіялізму і своїх єдинонеділимських позицій. Заступник голови представництва, С. Рясняньский, головну частину своєї доповіді присвятив засудженню виданої мюнхенським Інститутом для вивчення СССР книжки про проблеми національного складу населення СССР, в якій стверджено, згідно з історичною правдою і на підставі статистичних даних, що совєтський імперіялізм є традиційним продовженням імперіялізму дореволюційної російської держави.

Характеристичним моментом з'їзду російської еміґрації у ЗДА був виступ „виконуючого обов'язки Донського Отамана", проф. $ьодорова, який запропонував резолюцію проти продажу зерна Совєтам і висловив „глибоке обурення" з приводу того, що „у Вашинґтоні на урядовій ділянці землі плянують побудувати пам'ятник Шевченкові, як борцеві за вільну Україну проти царського імперіялізму".

І вся діяльність представництва, і виступи названих обох промовців на його з'їзді показують, що „антикомуністична діяльність" російської еміґрації є на ділі і в практиці підтримкою теперішнього комуно - московського колоніялізму, бо зводиться головним чином до поборювання права народів на самовизначення і незалежність.

Корній Ніщеменко

ЛИСТОПАДОВІ ДНІ 1917 РОКУ В КИЄВІ

Спомини учасника

(1)

Згадка про листопадові події в новітній історії України автоматично викликає у нашій пам'яті історичні події на західних українських землях, коли зголосили своє право на вільне національне життя у власній Українській Державі частини української землі, які перед тим знаходилися під владою австро-угорської монархії. Тоді, 1-го листопада 1918-го року, замаяли українські прапори в столичному місті землі галицькій, княжому Львові, і в усій Західній Україні.

Услід за тим 8-го листопада 1918-го року Народна Рада в Любовні на Закарпатті, а за нею й Народні Ради в Сваляві на Мармароському Сиготі висловилися за злуку з Україною. 19-го листопада того ж року конґрес закарпатської еміґрації в Скрентоні, ЗДА, висловився за прилучення Закарпаття до новоствореної Чехо - Словацької республіки.

Ці події заступили в нашій пам'яті інші, не менш важливі й далекосяглі у своїх наслідках події славної доби визвольних змагань, які відбулися на широких просторах української землі в різних роках, але пов'язаних місяцем листопадом. Так, 13-го листопада 1918-го року обрано Директорію УНР, а 14-го листопада вона проголосила повстання проти гетьмана Скоропадського, який того дня оповістив „грамоту" про федеративну злуку України з Росією.

У листопаді 1919-го року заломався український фронт, і українська армія, нищена тифом та іншими хворобами, конала в „трикутнику смерти", в районі Чорторії на Волині, оточена з усіх сторін ворогами: із заходу — поляками, з північного сходу — большевиками, з півдня і південного сходу — денікінцями.

21-го листопада 1921-го року останній етап збройної боротьби за Українську Державу, так званий „Льодовий похід", закінчився в Новому Базарі на Волині розстрілом большевиками 359 українських козаків.

Але найважливішими з усіх подій були листопадові події 1917-го року в столиці України, стародавньому Києві, і на центральних українських землях, які завершились 20-го листопада того року проголошенням Української Народної Республіки на просторах української землі, що перед тим належали до Російської імперії. Одночасно з цим у листопаді 1917-го року український Крайовий Уряд Кубанщини на землях кубанського війська, колишніх запорожців, перебрав на себе всю повноту влади.

Наші мемуаристи у своїх спогадах про листопад 1917-го року в Києві і на центральних українських землях недостатньо замаркували окремі, повні драматизму події того часу, які рішально вплинули на хід дальших подій, пов'язаних з творенням і утвердженням української державности. Все, що дотепер у нас написане, скупе, фраґментарне. У висліді для українського громадянства не завжди ясний образ тих часів.

Є ще багато моментів, що їх могли б вияснити тільки учасники, яких, на жаль, уже не багато залишилося серед живих. Можливо, що мої спогади, свідка і учасника тих подій, учасника військових з'їздів, члена Всеукраїнської Ради Військових Депутатів і члена Української Центральної Ради, хоч частинно виповнять цю прогалину.

*

Ситуація в Україні, зокрема в Києві, на початку листопада 1917-го року була надзвичайно складна.

В Києві, як і в усій Україні, діяли тоді три сили.

На першому місці стояла влада всеросійського Тимчасового Уряду, який розпоряджав найбільшою силою. В той час увесь старий державний апарат, фактична влада в Україні була в руках Тимчасового Уряду, який мав за собою симпатії і підтримку московського та змосковленого міського населення і національних меншин. У Києві в його руках був штаб військової округи, значна частина військової залоги, всім старшинських шкіл, усі військові та цивільні установи міста й округи, міська міліція, підпорядкована військовій владі, телеграф, телефон, залізниці і т. п. Крім цього, в околиці Києва були розташовані спеціяльно стягнені з фронту частини донських козаків, курінь чехословацьких добровільців та військові залоги ближчих міст.

Другою силою була Українська Центральна Рада з Генеральним Секретаріятом, визнана Тимчасовим Урядом за крайову владу в обкраяних межах 5 губерній: Київської, Волинської, Подільської, Полтавської і Чернігівської. Вона мала в своєму розпорядженні стаціоновані в Києві чотири українізовані полки, частинно розагітовані большевиками і непевні. В краю УЦР спиралася на зукраїнізовані військові частини, на Українські Військові Ради окремих фронтів, а також на формації Вільного Козацтва та моральну підтримку селянських і військових українських мас, яка виявлялась у резолюціях селянських і військових з'їздів.

Третім претендентом до влади був опанований большевиками Київський Совєт Робітничих і Солдатських Депутатів, скорочено званий „Совдеп". Він мав у Києві в своєму розпорядженні технічні військові частини, понтонний і автомобільний дивізіони на Печерську, а за Дніпром, у Слобідці, артилерійський парк зількома тисячами стаціонованих там вояків і збольшевизоване, переважно чужонаціональне робітництво, головно з Київського арсеналу. Спочатку слабі в Україні, большевики своєю аґітацією за припинення війни і негайний мир здобували щораз більші впливи серед військових частин російської армії на фронті та в гарнізонах.

У таких обставинах 2-го листопада 1917-го року розпочався в Києві 3-ій Всеукраїнський Військовий З'їзд. На З'їзд прибули 2 750 делеґатів від фронтових частин та гарнізонів цілої імперії. Атмосфера з'їзду була напружена, бо делеґати були обурені непоступливістю та крутійством Тимчасового Уряду, який не хотів визнавати Центральну Раду законодавчим органом України, а Генеральний Секретаріят, згідно з надісланою „інструкцією", мав стати органом не Центральної Ради, а самого Тимчасового Уряду. Підлеглу Генеральному Секретаріятові територію України, як згадано вище, обмежено до 5 центральних губерній без південних степових губерній, без Слобожанщини і Донецького Басейну.

І. Світ

НОВА ПОЛЬСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

Видавництво Академії Наук у Варшаві випустило перший том Великої Польської Загальної Енциклопедії, який недавно одержано в Америці. Цей том вміщує гасла від „А" до „Бле" і має понад 800 сторін друку з чисельними ілюстраціями та багатьма кольоровими таблицями.

Друкування цього тому закінчено 30-го червня 1962-го року, як зазначено на титульному аркуші. Його тираж 133-000 плюс 500 примірників.

У передмові говориться, що в роках 1959 і 1961 видана була „Польська Мала Енциклопедія" накладом 400 000 примірників, а в 1962-му році, крім того, вийшла однотомова „Народна Енциклопедія" накладом 150 000 примірників. У передмові подано також історичний огляд усіх раніше виданих польських енциклопедій.

Для нас, українців є в цьому томі чимало цікавого.

Є тут коротенька стаття про Володимира Антоновича, українського історика, археолога та етнографа, що був професором у Київському університеті.

Україну згадано в статтях про Вірменію та Арґентину.

У статті про різьбаря Архипенка зазначено його українське походження, сказано, де він учився і подано перелік його праць і виставок; також вміщене фото його відомої скульптури „Жінка чеше волосся".

Звернула нашу увагу стаття про атеїзм, написана досить обережно, з поданням історії цієї матеріялістичної течії. Цікаво, що в цій та в інших статтях слово Бог пишеться з великої літери, чого ніколи не трапляється в совєтських виданнях.

На літеру „Б" є також кілька цікавих для нас гасел, зокрема згадка про Степана Бандеру, в якій польські редактори постаралися проявити свою „об'єктивність". Ось текст цієї згадки в перекладі.

„Бандера Степан, 1908-1959. Український діяч і провідник націоналістичної організації. За участь в замаху на міністра Перацького був засуджений на кару смерти, але та кара була замінена на довічну в'язницю. В 1940-му році після розламу ОУН став на чолі групи ОУН - революціонерів. Під час німецької окупації діяв у контакті з німцями на території Генеральної Губернії і зорганізував Український Леґіон, який був ужитий для війни проти СССР в перших днях війни 1941-го року. В 1944-45 роках був одним із організаторів УПА, яка вела військові операції проти радянського та польського партизанського руху, ліквідуючи польське населення на українських теренах. В 1945-му році втік за кордон. Помер у не виявлених обставинах".

Окреме гасло присвячено О. Барвінському, про якого сказано, що був він визначний український педагог і історик, професор літератури. Працював у „Просвіті" (1862), в щоденнику „Діло" (1880) і видавав журнал „Руслан".

У статті про Березу Картузьку, після загального її опису, зазначено, що там були чисельні польські політичні в'язні, головно українські націоналісти. Згадано працю А. Гаврилюка — „Береза", Варшава, 1958-го року.

Два гасла присвячені українському човнові - байдакові та бандурі. Згадано тут й Капелю Бандуристів УССР. Обидва мають ілюстрації.

В гаслі про Боплана подано його опис України.

Велику статтю присвячено Біблії та її значенню в европейській культурі та релігії. Окрема стаття присвячена виданням Біблії в польській мові.

Назагал цікаво занотувати стриманість у статтях та нотатках, пов'язаних з українікою.

Повною протилежністю до цієї енциклопедії є інше видання, що появилося 1956 року в Лондоні під назвою „Польща та її досягнення за тисячоліття". Перший том цього видання має назву „Зарис". В ньому послідовно українські землі нотуться як „Малопольська всходня" або „Земе Малопольське". На мапах Польщу подано в кордонах 1939-го року.

Серед чисельних ілюстрацій є портрети українських гетьманів — Б. Хмельницького, Виговського, Мазепи. Про Виговського зазначено, що він був творцем Гадяцької угоди з 1658-го року.

На сторінці з портретом Б. Хмельницького в тексті читаємо: „За короля Яна Казимира почалися козачі бунти... смерть короля Владислава IV в 1648-му році збіглася в часі з бунтом Богдана Хмельницького в Україні... Козацька революція на руських землях Речі Посполитої прибрала характер загальнонародної революції". (стор 168).

На сторінках 537-547 подано велику статтю проф. В. Вельгорського з численними ілюстраціями — „Православна Церква в Польщі". В ній сказано, що Москва завжди була головною причиною всіх турбот у житті цієї Церкви в Польщі. Подано портрети архиєпископів Балабана і Гедеона, зокрема ілюстрація, присвячена Берестейській Унії і фотографії сторінок з катехизису Петра Могили та євангелії, надрукованої у Вільні в 1660-му році. Наприкінці подано коротку історію Автокефальної Православної Церкви в Польщі з портретом митр. Діонісія Валединського.

„У 1939-му році, згідно із переписом, — читаємо в „Зарисі", — мешкало в Польщі 4 500 000 православних, з яких тільки 200 000 були росіяни, а решта українці та білоруси". Про греко - католиків є кілька рядків біля портретів владик Балабана та Гедеона. Нічого про греко - католиків не згадується в окремій статті про Католицьку Церкву.

Є окрема стаття, присвячена жидам у Польщі.

Це лондонське видання насичене шовіністичним духом, зокрема в описах відносин поляків з іншими народами.

НА ТЕМИ ДНЯ

Страх і заздрість

Нарікаючи на працю та брак часу, дві молодиці на фабриці завели таку розмову:

— Та вам, — каже та, що має пару діточок, до бездітної, — можна б і не працювати: дітей не маєте, чоловік заробляє непогано...

— А вам? — не без серця відповіла бездітна. — Які там уже видатки роблять вам ті пара діточок!?

— Еге ж! Спробували б ви — тому те купи, тому інше...

— А мені, думаєте, нема куди платити? Чейже в мене в хаті не стільки речей, як у вас! Але за все те мушу платити...

— Та що там уже й таке велике у вашій хаті? Та якби не діти, я б ще більше мала.

— То радійте дітьми і не нарікайте!

— А ви радійте софами та карпетами і мовчки працюйте!

Не треба дослухувати тієї розмови до кінця, щоб ствердити не стільки радість і гордість однієї дітьми, а другої софами і карпетами, як заздрість: одній бо бракує одного, іншій — другого. А тим часом обом їм бракує чогось іншого — співчуття!

Ми, українці, чи не найспівчутливіші з усіх народів світу. Особливо до чужих. За те наше надмірне співчуття до чужих нас навіть історія не раз карала, але позбутися тієї доброї прикмети ми, як нарід, не можемо. Та й не варто! Щождо співчуття до своїх — тут ми поважно „не дописуємо". Особливо це помітно в умовах американського добробуту української еміґрації.

Заздрість і страх витиснули у нас почуття співчутливости. Кожному з нас здається, що тільки ми так багато працюємо тому, що цього вимагає наш домашній стан. Інші працюють виключно задля накопичення грошей. Тому лише нам справді „ніколи", „нема часу" на громадську працю — всі інші могли б зробити і за себе, і за нас. Втечу від активного громадсько-політичного життя часто пояснюється необхідністю багато працювати на утримання родини або придбання рухомого й нерухомого майна. Насправді ж причиною того найперше — страх і заздрість. Страх відстати від інших у сфері матеріяльних надбань. Навіть не скупість, а заздрість.

Ті, що не мають дітей, не співчувають багатодітним, а заздрять їм і бояться вмерти біднішими від інших, і тому надмірно працюють, мовляв, забезпечуючи себе на старість. На громадське діло вони „не мають часу".

Ті ж, що дітей мають, не співчувають бездітним, а заздрять їхнім матеріяльним успіхам і бояться примиритися з думкою мати менше надбань, і тому надмірно працюють „на прожиток". І вони для громади „не мають часу".

Замість співчувати багатодітним, належно забезпечити яких і в Америці не завжди може один батько-робітник, замість співчувати бездітним, позбавленим повного сімейного тепла, хай навіть і з матеріяльними труднощами, — страх і заздрість!

І все ж таки громадсько-політична праця української еміґрації не стоїть на місці. Її виконують ті, що нікому не заздрять, а в гіршому випадкові — співчувають. Навіть і тим співчувають, що „не мають часу" із-за справжнього непотрібного н а к о п ичення грошей. І серед тих активних громадсько-політичних діячів поважна кількість таких, що найбільше б мали підстав заздрити іншим та боятися результатів свого матеріяльного занедбання.

Іван Овечко

Степан Куропась

Я ВІДВІДАВ УКРАЇНУ

(11)

Ми знову повторили наші зажалення щодо обмеження рухів, посилок з Америки і т. д.

Найдовше промовляв О. Корнійчук. П р е д с тавивши схему і пляни розвитку шкільництва УССР, він заявив, що вже тепер у пропорції до населення на Україні підготовляється більше фахівців, як в Америці.

Проф. Глущенко з'ясував нам працю українських мистців і розповів про підготову до відзначення 150-річчя з дня народження Т. Шевченка в 1964 р. В Каневі цього року — сказав він — 2 мільйони людей відвідали Тарасову могилу. Після того він висловив побажання, щоб і делеґація американських українців приїхала до Канева на урочистості.

Приймали нас „клюквеним" безалькогольним напоєм і обдарували книжками, платівками і відзнаками. Проф. Миросу Куропасеві подарували альбом знімок із життя Лесі Українки.

На закінчення співак Кондратюк під акомпаніямент своєї дружини проспівав кілька пісень, між іншими, „Рушничок". Він щойно приїхав з Москви, де брав участь в концерті, влаштованому для представників держав, що підписували протиатомовий договір. Оповідав, що не мав часу навіть скупатися, одягнув вишивану сорочку і приїхав на запрошення.

— Що ви за люди і які пости займаєте в Америці, бо мене телефоном повідомили, що, мовляв, прибула важлива делеґація американських українців, — питав нас Кондратюк. Він тішився, що його приятель Гнатюк мав успіх в Канаді.

**

У Києві у вікнах крамниць портрети Кастра, всюди продають його фотографії на поштових листівках, як також фотографії астронавта Поповича. Я зустрічав у Львові одного інженера, який з 17-ма майстрами їздив до Києва будувати трибуну для виступу Кастра і Хрущова. Ішло не так про трибуну, як про її різьбарське оформлення.

Увечері оглядали ми підземну залізницю, яку називають там „метро". Її глибина подекуди в 10 разів більша, як нюйоркської. Нащо така глибина? Казали мені, що „метро" плянують провести попід Дніпром на Лівобережжя. Воно має всього 5 станцій, а саме: Хрещатик, Університетська, Вокзал, Арсенальська і Дніпро. Кожна станція оформлена в іншому стилі. На Університетській у нішах встановлено статуї Шевченка і Франка.

Мушу ще додати, що в „Товаристві Дружби" питали нас, як нам йде справа з будовою пам'ятника Шевченкові. Вони ніби чули, що нам бракує грошей, що тяжко дістати площу і що не-українець скульптор має виконати пам'ятник.

— Нічого подібного! — запевнив я. — Грошей у нас досить, люди дають і вже зібрали чверть мільйона долярів, площа вже є і скульптор — українець.

— А ваша енциклопедія, — сказали мені, — щось шванкує, вже п'ять років як приготовляєте її, а наша вже от-от в цілості побачить світ.

— І наша побачить восени, а що довго триває приготування, то, звісно, у нас замало науковців, а робота велика!

— Дай вам, Боже, успіху, робите добру роботу.

Чому вжито при цьому слово „Боже", не знаю.

Третього дня ми виїхали до Канева, що лежить за 142 кілометри від Києва.

Ранком приїхали на київський річковий вокзал. Всюди російська мова і навіть текст на білетах надруковано по-російськи. Цей „посадочний талон" коштує 3 рублі в обидві сторони.

Їхали ми теплоплавом типу „ракета". Це кораблі, які, набираючи швидкости, виринають з води і так пливуть черевом по її поверхні.

— От які у нас єсть! А чи маєте ви в Америці такі? — запитав мене один з пасажирів.

— Таких я в Америці не бачив, — відповів я.

На річковому вокзалі стояло багато таких „ракет". Ми їхали „Юрієм Гагаріним", а були там „Котляревський", „Некрасов", „Косенко", „Гоголь".

Теплоплави пливуть Дніпром на північ аж за Десну, а на південь через Черкаси, Кременчук, Дніпропетровське, аж до Одеси.

Їхало з нами багато селян, солдатів, з клунками ярини і хліба.

На теплоплаві є буфет, де можна купити чогось з'їсти і випити. Куплені продукти буфетовий важить на вагах з тягарцями, після чого числить при помочі „галок", скільки треба заплатити. Всюди, навіть у найкращих готелях, бачили ми ці „галки", які заступають американську „едінґ машін". Горілка продається по 50 і 100 грамів.

Зі мною зразу заприязнився кремезний мужчина років на 40-45. Він називається Грицько Мельник і працює як інженер-гідротехнік над реґуляцією Дніпра. Не випускав мене цілий час з-під своєї опіки і не дав навіть змоги випити чарки з моїми товаришами дороги.

— Чекайте, — казав, —хай дрібнота вип'є, а ми тоді разом вип'ємо по 100 грамів. Тим часом треба попоїсти. — Витягнув білий хліб, масло, ковбасу і два фунти червоної ікри. Ікру, сказав, прислав йому брат, що працює на Амурі в Сибіру.

Почав розмову про Америку і Україну. Він вчився на садовода, але вибухла війна. Пішов на війну. Пішки перемаршував з Новосибірська аж до Праги в складі армії Конева. Вернувся додому, загоїв рани (був два рази ранений), вступив до школи і став інженером. Його траса Київ - Черкаси, але таких трас є більше, бо Дніпро — ріка неспокійна і роботи завдає багато.

Випивши 100 грамів, мій новий знайомий пішов кудись і припровадив ще одного кремезного чоловіка. Втрійку ми почали снідати. Не випадало бути негостинним — зафундував і я, те саме зробив і той, третій.

Інженер пояснив мені, що правий берег Дніпра вимагає більше праці, бо творяться там піскові коси, а то й острови. Завдання гідротехніків прочищувати коси. Я не вірив його оповіданням і сперечався з ним, бо не бачив ніде на Дніпрі слідів гідротехнічних робіт. Обидва береги нереґульовані, зсуваються у воду, і ріка, очевидно, забирає щороку багато землі.

— Що ж ви тут робите? — питав я.

— Землі у нас багато і за землю ми не дбаємо, — відповідав на це інженер. — З Дніпра ми створили два моря, одне біля Кременчука, а друге біля Кахівки. Україна стає промисловою країною, тож нам треба електричної енергії. Дніпрельстан німці знищили, зрештою він і так був заслабий, тому ми будуємо нові греблі.

У ЦЬОМУ 1963-МУ РОЦІ „СВОБОДА" ВІДЗНАЧАЄ 70-РІЧЧЯ СВОГО ІСНУВАННЯ ТА СВОЄЇ СЛУЖБИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВДІ. НАЙБІЛЬШИМ ДІЛОМ ТВОРЧОГО СЛОВА „СВОБОДИ" БУЛО СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. НАЙКРАЩИМ ВІДЗНАЧЕННЯМ 70-РІЧЧЯ „СВОБОДИ" БУДЕ ЗБІЛЬШЕННЯ УНСОЮЗУ ДО 100,000 ЧЛЕНІВ. ЦЮ МЕТУ МОЖНА ЛЕГКО ДОСЯГНУТИ, ЯК КОЖНИЙ З НАС, ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ", ПРИЄДНАЄ В ЦЬОМУ РОЦІ ДО УНСОЮЗУ БОДАЙ ОДНОГО НОВОГО ЧЛЕНА. „СВОБОДА" СЛУЖИТЬ СВОЄМУ НАРОДОВІ 70 РОКІВ. ПОШАНУЙМО ЦЮ СЛУЖБУ ПРИЄДНАННЯМ ОДНОГО НОВОГО ЧЛЕНА ДО УНСОЮЗУ!

ТРИБУНА У.Н.СОЮЗУ

Рік X. ВЕРЕСЕНЬ-ЖОВТЕНЬ, 1963 Ч 8-9 (96-97)

Степан Куропась

НЕ БУДЬМО СЛАБОДУХАМИ

На зборах різних союзових відділів з приводу ювілейних святкувань 70-річчя „Свободи", Ювілею Союзу, відділів, союзових днів, йде нераз дискусія, що є познакою слабого духа. На окружних зборах одної великої союзової округи по році мовчанки прийшло рішення, і то в присутності головних урядовців, що не треба тратити сил, ювілею „Свободи" не можна влаштовувати. В іншому місті рішено на окружних зборах прилучитися до сусідньої округи з 70-річчям УНСоюзу! Так, якби тут річ ішла про саму імпрезу, бенкет чи концерт. Забули люди, хоч вони й добрі союзовці і українські патріоти, що ювілейні імпрези Союзу є лише зверхніми формами виявлення пошани до Ювілятів.

Куди більше — справа йде про живучість громади, про організаційну вартість імпрези, що має дати заслуженим ювілятам нових членів, новий людський капітал. Деякі Окружні Комітети знову твердять, що з браку приміщень, концертових сил, з огляду на інші імпрези, вони не всилі нічого зробити.

Поминувши засаду, що безсильні люди повинні зрезиґнувати, аж напрошується питання: нащо властиво існують Окружні Комітети? Чи на те, щоб вони на зборах відрікалися від влаштування імпрез, від кооперації зі союзовими організаціями, щоб признавалися до немочі? Звичайно, не в кожній громаді можна робити ті самі імпрези. В одній краще мати віче, в другій бенкет, в третій академію. Імпрези не є теж на те, щоб їх лише відбути або, як то кажуть, „відкалатати". Імпрези є для піднесення духа, для вшанування піонерів, для збудження організаційної діяльности.

Але для цього всього треба твердих людей, сильних духом. Що з тої духової депресії деяких союзових громад можна вийти, є безчисленні докази з історії. Наведу один такий маркантний приклад з історії греків. В 401 році перед Христом, 10 тисяч грецьких вояків, що брали участь в революті проти перського імператора Артаксеркса, знайшлися в запіллі Месопотамії, окружені переважаючою армією персів. Грецькі генерали і старшини наложили головами, бо перси підступно заманили їх на мирові переговори і вбили. Але не зважаючи на це, греки відмовилися здатися. Тієї ж ночі Ксенофонт мав до них таку промову: „Я певний і я знаю, що не кількість і фізична сила приносить перемогу. Сильна духом армія виграє, і противники не видержать її наступу. Я теж зауважив, що ті вояки, які в боротьбі нічого іншого не шукають, лише спасення себе самого, гинуть насамперед. Але як вони зрозуміють, що всі вояки мусять згинути, бо така їх всіх доля, і стараються згинути з честю, тоді вони житимуть довго і щасливо. Запам'ятайте собі це, будьте мужчинами і заохочуйте інших бути ними".

Греки віджили. Вони вибрали нових командирів, поставили персам спротив, переступили через позиції перської армії, перейшли гірські просмики Курдистану, перейшли майже 1500 миль через дику і незнану країну і по важких трудах і боротьбі 85 відсотків їх вернулося в Грецію.

З безвиглядного положення вийшли переможно, бо не впали на дусі.

І нам в союзових громадах і рядах треба плекати відважного духа і викорінювати зневіру. Треба діячів сильних духом, а буде тоді в союзових громадах досить сили для сповнення історичної ролі, наложеної на нас статутом УНСоюзу.

Відродження 189-го відділу УНСоюзу у Філядельфії

Останнього дня серпня цього року відбулися надзвичайні збори 189-го Відділу УНСоюзу, які мали незвичайне значення для того Відділу й частинно для всього УНСоюзу. Оце після майже двох років нечинности Відділу, зібралися вперше його члени на те, щоб відновити діяльність та поставити тверді основи дальшого існування й розвитку Відділу.

Колись цей Відділ належав до найживіших й з року на рік ріс й придбав доволі велике число членів. Згодом Відділ підупав, не відбував зборів, не вибирав нових урядовців й навіть дуже спізнявся з вплатами вкладок до У. НСоюзу. З того приводу Екзекутива була примушена передати Відділ в руки досвідченої довголітньої секретарки, а водночас головної радної УНСоюзу п. Олени Штогрин, яка впродовж двох років, побіч свого 397 Відділу, вела також цей Відділ.

Робота була нелегка. Треба було перевірити всіх членів, зібрати їх адреси, стрінутися з ними, перевірити їх вкладки й стягнути залеглості. Головна радна виконала своє завдання дуже совісно. Вона віднайшла майже всіх членів, стягнула їх нераз великі залеглості й привернула Відділ до стану, в якому кожний Відділ повинен знаходитися.

Вона пішла дальше. Закінчивши ці „господарські порядки" у Відділі, вона поділилася своїм досвідом з кандидатом на нового секретаря Відділу, й приготовила його до нелегкого уряду відділового секретаря. За свою велику й корисну працю пані Штогрин одержала спеціяльну подяку від Екзекутиви УНСоюзу.

На зборах обрано предсідницею нарад п. О. Штогрин, а секретарем інж. Тихона Тещука. На початку нарад члени Відділу висловили вдоволення з приводу відновлення діяльности Відділу та висловилися за дальшою, живою його діяльністю. Для керування працею Відділу обрано новий уряд в складі Володимир Осідач — предсідник, інж. Тихон Тещук — секретар, К. Пастушенко і В. Івахів — члени. Касира й контрольну комісію постановлено вибрати на наступних зборах.

Нововибраний уряд перейняв урядування, а секретар заповів, що в „Свободі" та обіжником проголосить, де й коли збиратиме вкладки. На закінчення зборів секретар склав заяву про те, що буде старатися розбудувати свій Відділ та зробити його одним з кращих у цілій філядельфійській окрузі. Можна сподіватися, що на зобов'язання буде виконане, бо інж. Тещук належить до найбільш активних громадян Філядельфії, де зокрема вибився, як неструджений збирач вкладок на Народний Фонд при УККА. Новому секретареві стане в пригоді знання секретарського й організаторського діла, набуте в часі центрального союзового курсу, який відбувся впродовж тижня в червні цього року на „Союзівці".

Н. Н.

Для Будівничих УНС у 70-річчя „Свободи"

Пам'яткова медаля о. Григорія Грушки, основника і першого редактора „Свободи", виготовлена в трьох металях, бронзі, сріблі й золоті, в 70-річчя „Свободи" для тих, що заслужилися для розбудови Українського Народного Союзу в цьому ювілійному році його офіційного органу. Бронзову медалю одержать усі, що придбають для УНСоюзу в 1963 році 10—24 нових членів. — Срібну: 25—49. — Золоту: 50 або більше. Треба сподіватися, що не буде ні одного союзового діяча, який не подбав би за придбання цієї виїмкової пам'яткової медалі. Медалю виготовив відомий артист-різьбар Михайло Черешньовський, автор пам'ятника Лесі Українки в Клівленді.

АКЦИДЕНТОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

З початком вересня цього року, тобто рівно два місяці тому, Український Народний Союз збільшив чималу кількість своїх забезпеченевих грамот новою: акцидентовою. Ця грамота за невелику вкладку, яка для членів, залежно від віку, виносить не більше, як $ 9.20 до $ 15.20 на повний рік, дає забезпечення від смертних наслідків чи каліцтва внаслідок будь-якого акциденту на високу суму $ 5,000 до $ 10,000. Прикметою того роду забезпечення є звільнення кандидатів на це забезпечення від лікарських оглядин, тобто наділі від всіх клопотів, зв'язаних зі забезпеченням іншими грамотами. До того, крім виплати забезпечення в випадку каліцтва чи смерти, УНСоюз йде так далеко, що у випадку поважної недуги чи каліцтва з причини недуги, тобто й без акциденту, виплачує підмогу своїм членам забезпеченим акцидентовою грамотою. Вони користають з усіх членських прав, нарівні з загалом союзового членства.

Ці всі прикмети акцидентового забезпечення здобули для нього помітну популярність. В першому місяці її появи, тобто в місяці вересні цього року, три сотні осіб, точніше рівно: 298 забезпечилося нею. Це число тим замітне, що ще досі загал членів, що й казати про не-членів УНСоюзу, не має змоги багато довідатися про вартість союзового акцидентового забезпечення, а велика частина нашого громадянства взагалі про нього ще не почула. Хоч, як пишуться ці слова, не маємо ще закінченої членської кампанії за другий з черги місяць жовтень, то все ж до головної канцелярії УНСоюзу в тому місяці вже наспіло 292 аплікації на це акцидентове забезпечення. Це вказує на ріст популярности цієї грамоти й пророкує їй визначну ролю в чимраз кращому життєвому забезпеченню нашої американської і канадійської громади та в постійній, традиційній акції щорічної розбудови УНСоюзу в цих обох краях.

Я. П.

— Сідай жінко, поїдемо на райта!
— Не поїду, бо ти не маєш в УНСоюзі забезпечення від випадків!

Ярослав Падох

„ДВА ДО ДВАНАДЦЯТИ"

Ще два місяці ділять нас від нового року й закінчення нашого довгого, цілорічного труду. Від цих двох місяців лежатиме, як це в минулому бувало, чи цей рік і вложена в нього праця принесе успіх, а з ним вдоволення, яке дає добре виконане й закінчене діло, чи залишить він на дні нашого серця тихий смуток за втраченими можливостями й невикористаними нагодами.

Чого чекати нам від тих двох місяців, а з ними від усього 1963 року? Чи наш замітний рік 70-річного ювілею нашого офіційного органу й передтечі УНСоюзу, впишеться в довгу чергу союзових років, як рік нового успіху і дальшого росту, чи, навпаки, як один з нечисленних, за усіх 69 років існування УНСоюзу, рік застою, якщо не ходу назад?

Чого сподіватися нам від Ювілейного Року „Свободи"?

Мова дотеперішніх десяти місяців невиразна. Впродовж перших семи місяців вигляди на успіх не були рожеві. Ми, хоч не обнизили загального числа союзового членства, все ж не йшли вперед й не росли. Помітну зміну приніс місяць серпень, а вже великий перелім приніс місяць вересень. В тому місяці ми здобули п'ять з половиною сотень нових членів і довели число цього року придбаних членів до 2,697. Вересневий успіх, як видно тепер після закінчення жовтня, не був відірваним. Хоч кампанія в місяці жовтні ще не підрахована, знаємо вже, що цей місяць також побажаний, чималий успіх. Маючи три місяці успіхів за собою, треба сподіватися, що так вже й закінчиться цей рік в атмосфері працьовитости та настанови здобути успіх, навіть коли б його треба було оплатити збільшеними невигодами й трудами.

Чотири передумови успіху — чотири заклики до відданих союзових діячів.

Успішне завершення нашого цілорічного труду залежатиме передовсім від чотирьох передумов. Великим голосом кличемо всіх наших союзових діячів, і тих, які досі будували УНСоюз і тих, які щойно включилися в це важливе громадське діло: включімся в нашу ювілейну кампанію в 70-річчя „Свободи"! Скріпіть свої дотеперішні труди й допоможіть великим успіхом завершити великий цілорічний труд!

Перша передмова: праця і успіхи Відділів.

Щоб справдилися ці наші передбачування, треба в першу чергу, щоб врешті в наше цьогорічне змагання для дальшої розбудови УНСоюзу включилися ті Відділи, які досі стояли осторонь. Рівно одна третина Відділів не взяла досі участи в приєднуванні нових членів. Трудно повірити, щоб, поза деякими виїмками, всі вони не мали уже ніякої змоги приєднати до УНСоюзу бодай пару членів впродовж повних десять місяців! Сподіймося, що ці Відділи використають це останні два місяці й надолужать дотеперішні втрати та подбають про бодай невелику надвишку в своїх членах. Надіймося, що поміж п'яти сотнями Відділів УНСоюзу ні один не схоче знайтися поміж тими, які не придбали в цілому ювілейному році „Свободи" бодай одним - одного члена!

Друга передмова: всі активні союзові діячі здобудуть медалю о. Грушки.

Основою нашого оптимізму й твердого сподівання на успіх цьогорічної кампанії є не менш тверде переконання, що не буде ні одного союзового урядовця, конвенційного делеґата чи іншого діяча, щоб не скористав з нагоди придбати собі пам'яткову ювілейну медалю о. Григорія Грушки, основника „Свободи" й УНСоюзу, мистецький портрет якого виконав відомий творець уже славного пам'ятника Лесі Українки в Клівленді, Михайло Черешньовський. Цю ювілейну медалю здобудуть усі, що приєднають для УНСоюзу впродовж цього року бодай 10 членів. Вони одержать медалю виконану в бронзі. Ті, що здобудуть бодай 25 членів, дістануть її в сріблі, а ті, що приєднають 50 або більше членів — в золоті. Щонайменше 250 союзових діячів повинно здобути цю медалю. Віримо, що поміж ними знайдуться всі дбалі за ріст УНСоюзу та його дальший розвиток. Часу ще доволі багато, але до праці слід братися вже сьогодні. Список тих, що здобули медалю о. Грушки, буде цьогорічною почесною листою передових союзових робітників.

Третя передумова: Здобуття або відновлення членства в Клюбі Заслужених Союзівців.

Уже третій рік існує Клюб Заслужених Союзовців, членами якого стають ті, що здобули впродовж одного року 25 або більше членів для У. Н. Союзу. В першому році цей Клюб здобув 56 членів. В другому це число змаліло до 42, а в третьому, тобто впродовж перших 9 місяців цього 1963 року це число виносить покищо 19 членів. Але є надія, що цих членів Клюбу буде більше, як минулого року. Таких організаторів членів, які здобули досі не менше як 15 членів, є 46. Можна сподіватися, що всі вони захочуть впродовж найближчих двох місяців, доповнити число здобутих членів бодай до 25 й так відновити своє раніше членство в почесному Клюбі, або набути його вперше. Якщо всі ці кандидати на нових членів Клюбу допильнують того, щоб стати ними, це буде дальша запорука нашого помітного організаційного успіху в цім році. Закликаємо всіх, а зокрема тих 27 кандидатів на членів Клюбу, яким вже недалеко до двацятп'ятки, щоб вже від сьогодні взялися доповнювати число свого союзового набутку. Подібно, як минулими роками, всі нові члени Клюбу одержать почесну дубову плякету - щитик з емблемою УНСоюзу та написом „За заслуги для УНСоюзу".

Четверта передумова: поширення акцидентової грамоти.

З початком вересня цього року УНСоюз побільшив кількість своїх численних, модерних забезпеченевих грамот новою, дуже дешевою й не менше потрібною кожному з нас, грамотою акцидентовою, яка забезпечує перед наслідками випадків. Члени УНСоюзу можуть дістати це забезпечення за таку невеличку річну вкладку, як $ 9.20 до $ 15.20, залежно від віку. Ця грамота забезпечує на випадок всяких акцидентів, чи то в часі праці, чи в дорозі, чи вдома й то на таку велику суму, як $ 5,000 до $ 10,000. Від першого дня появи ця грамота здобула велику популярність. В першому місяці її поширення рівно триста осіб набули це забезпечення, стільки ж набуло його також в жовтні. Набувають цю грамоту передовсім члени УНСоюзу, щоб при її помочі збільшити й так невелику суму свого життєвого забезпечення, а далі й численні не-члени. В особливій акції поширення цієї нової грамоти взяли досі участь тільки рівно сотня наших Відділів. Якщо всі вони не гаючись візьмуться поширювати цю нову, дуже дешеву грамоту, тоді це в великій мірі причиниться до нашого цілорічного успіху. Ця нова грамота дає нашим союзовим діячам особливу нагоду доповнити число набутих членів для того, щоб здобути медалю о. Грушки та стати наново членом Клюбу Заслужених Союзовців.

„Два до дванадцяти".

Відома фраза: „П'ять до дванадцятої", наголошує негайність діла. Зміняючи її на „Два (місяці) до дванадцяти", хочемо підкреслити не тільки сам факт, що залишилися ще тільки два місяці до повного року, зложеного з дванадцяти місяців, але й потребу великого поспіху, щоб надолужити втрачений час та якнайскоріше виконати свій цьогорічний обов'язок у відношенні до нашої великої організації в замітний рік 70-річчя її ж „Свободи" й на порозі сімдесятиріччя її самої.

ВЕЛИКА ТРИНАДЦЯТКА

Идучи за нашою вже доволі давною традицією, поміщуємо внизу знимки місячних переможців нашої ювілейної кампанії за розбудову УНСоюзу в 70-річчя „Свободи". В місяці вересні ми були щасливі, бо маємо аж 13 організаторів, які в тому одному місяці здобули 10 або більше нових членів. Є ними такі заслужені відділові й постійні організатори:

МЕСЯЧНІ ЧЕМПІОНИ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1963

В. Гірняк 52 — І. Гнідь 21 — М. Кузьма 20 — Б. Зорич 18
М. Дербуш 13 — Кв. Стецюк 12 — І. Красник 11 — І. Геврик 10
Мері Душник 10 — Р. Чучкевич 10 — В. Запаранюк 10 — Гелен Олек 10
В. Цимбала 10

Найбільш успішний організатор В. Гірняк не потребує представлення. Він від початку цього року невідмінно стоїть на першому місці „кампанійної" табелі. Останньо він був призначений Екзекутивою на обласного організатора УНСоюзу на середні стейти ЗДА. За ним слідує людина, яка зробила у вересні найбільшу несподіванку, бо придбала аж 21 члена й дальше активно їх організує. Це секретар 349 Відділу в Менвил, Ню Джерзі, І. Гнід, якого знимку вперше презентуємо союзовій громаді. Йому гідно додержує кроку відомий здавна організатор, секретар 12-го Відділу з Гартфорду М. Кузьма. Не треба представляти союзовій громаді директора Канадійської канцелярії і головловного радного Б. Зорича, який ряд років здобував перше або друге місце в річних кампаніях, ані колишнього дуже успішного організатора М. Дербуша, секретаря 345 Відділу з Міннеаполіс, Мін., бо з ними наша громада здавна знайома. Те саме можна сказати про три наші жінки - організаторки, Квітку Стецюк, Мері Душник, і гол. радну Олену Олек, які в минулих роках записалися великими літерами в історії У. Н. Союзу, та своєю типово жіночою працьовитістю дають приклад мужчинам. До відомих УНСоюзові належить теж секретар 399 Відділу, І. Красник, який між відділовими організаторами зайняв почесне третє місце До цих передових будівничих УНСоюзу долучився секретар 445 Відділу з Вінніпеґу, І. Геврик, який вже другий місяць під ряд присилає нам більшу кількість аплікацій, мимо того, що він є дуже чинним членом своєї громади ,бувши в минулому році головою Відділу КУК а в цім році головою УНО на це велике місто, та членом Крайової Екзекутиви тої великої організації. Здавна знайомі нам постійні організатори Р. Чучкевич, В. Запаранюк і В. Цимбала доповнюють „велику тринадцятку", яка у великій мірі причинилася не тільки до успіху нашої кампанії в минулому місяці, але також в цілім році.

Нещастя більше переконують, як розумні слова

В листі одного союзового секретаря до Головної Канцелярії УНСоюзу пише досвідчений секретар таке: „Посилаю Вам аплікацію трьох нових членів УНС". Є це члени одної родини, яких я 7 чи 8 років старався забезпечити в УНСоюзі, представляючи їм всі користі, які приносить життьове забезпечення та вияснюючи, що нема дбалого за себе і свою родину американця, який не мав би більшого життьового забезпечення. Я виясняв суспільний і господарський лад Америки, який спирається на ініціятиві громадян, які самі, добре заробляючи, дбають про своє майбутнє, не скидаючи журби за нього на плечі держави. А мимо цього мені не повелося їх забезпечити. Аж ось в сусідстві несподівано помер наш добрий член сл. п. Н. Н. і щойно його смерть відкрила очі моїм знайомим. Вісім років я не міг до них приступити, а оце до мене приступив батько цієї родини і сам просив, щоб його забезпечити з жінкою і дітьми. Він зокрема хвалив наш добрий звичай брати участь в похоронах членів і їх з громадською повагою відпроваджати в краще життя. Цей наш старий добрий громадський звичай більше поміг, як всі господарські міркування.

Аж напрошується запитати, скільки Відділів зберігають цей звичай. Час усім нам до нього завернути, бо ми не бизнесова компанія, але братська і громадська, тому мусимо по братськи відноситися до всіх наших членів

ПРОТОКОЛ

нарад Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, які відбулися в Головній Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сіті в дні 21-го жовтня 1963 року.

В нарадах взяли участь: гол. предсідник Й. Лисогір, заст. гол. предсідника інж. Ст. Куропась, заст. гол. предсідника Анна Герман, гол. секретар Я. Падох, гол. касир Р. Слободян та гол. редактор „Свободи" А. Драган.

Наради розпочалися о годині 11:00 ранку й тривали до години 5:00 вечора з перервою на обід. Нарадами проводив гол. предсідник Й. Лисогір, а протоколував гол. секретар Я. Падох.

1. Господарські справи

Головний касир Роман Слободян склав справоздання з фінансової діяльности УНСоюзу за час від останніх нарад Головного Екзекутивного Комітету, тобто від дня 23 серпня 1963 року. За його звітом за той час інвестовано в бондах $ 405,335.55. За бонди дозрілі і передчасно відкликані одержано суму $ 123,689.20. В моргеджах інвестовано суму $ 131,873.96.

а) БОНДИ
Закуплені бонди:

100 m Iowa Public Service Company, 1st Mtge Bonds, 4⅜% due 1993; Yield — 4.450	$ 98,764.00
25 m Pacific Power & Light Co., 1st Mtge Bonds, 4⅝% due 1993; Yield — 4.625	25,000.00
100 m Jersey Central Power & Light Co., 1st Mtge Bonds, 4½% due 1993; Yield — 4.42	101,322.00
25 m Pacific Power & Light Company, 1st Mtge Bonds, 4⅝% due 1993; Yield — 4.57	25,281.25
100 m Wisconsin Public Service Corp., 1st Mtge Bonds, Ser. due 1993; Yield — 4.35	100,416.00
55 m Nevada Power Co. 1st Mtge Bonds, 4½% Ser. G, due 1993; Yield — 4.55	54,552.30

Дозрілі бонди:

95 m N.Y. Central Railroad, 5th Equip. Trust Cert. 2¾%, due Sept. 1, 1963	95,000.00
26 m Atlanta Gas Light Co. 1st Mtge 3%, due Sept. 1, 1963	26,000.00

Відкликані бонди:

1m Madison Gas & Electric Co., 1st Mtge Bond, 4⅝%, due October 1, 1988	1,908,20
10m Community Public Service Co. 1st Mtge Ser. F, 5¼%, due June 1, 1991	10,675.00

б) МОРГЕДЖІ

415 Elmora Ave., Elizabeth, N.J.	$11,000.00
6564 Horatio, Detroit, Mich.	7,500.00
8917 Birwood, Detroit, Mich.	8,000.00
3 Prospect Drive, Yonkers, N.Y.	10,000.00
2627 W. Rice St., Chicago, Ill.	12,000.00
2549 Hering Ave., Bronx, N.Y.	13,000.00
28 Henrietta St., Yonkers, N.Y.	8,000.00
90 Heights Dr., Yonkers, N.Y.	15,000.00
31 Alder St., Yonkers, N.Y.	17,000.00
24-49 33rd St., Astoria, N.Y.	25,000.00
2030 West Chicago Ave., Chicago, Ill. (add.)	5,373.96

Крім цього гол. касир подав загальне фінансове справоздання УНСоюзу за перші три квартали 1963 року. З кінцем вересня ц. р. майно УНСоюзу досягло $ 27,987,322.02. За 9 місяців цього року майно УНСоюзу збільшилося на суму $1,200,337.44. В звіті підмічено суму $17,420.54. Фонду Наглої Потреби. Дальше підкреслено, що до каси УНСоюзу вплинула сума $ 18,909.70 задатків на перший том англомовної Енциклопедії Українознавства. Дальші замовлення і вплати прибувають. Гол. касир склав фінансове справоздання з „Союзівки" за перших 9 місяців цього року. Прибутки за той час досягли суми $ 228,995.53, а витрати, зв'язані з веденням оселі досягли суми $ 202,722.45. Крім цього видано на основну розбудову „Союзівки" суму $ 27,232.59, а на закуп нового устаткування $ 13,597.72.

Над справозданням гол. касира відбулася дискусія, після якої прийнято звіт гол. касира. Обговорено справу довщих залеглостей деяких Відділів, виплати забезпечениевих сум в деяких спеціяльних випадках та винесено відповідні ухвали.

2. Організаційні справи

Гол. секретар Я. Падох склав справоздання з діяльности секретарсько - організаційного відділу УНСоюзу за час від останніх нарад Екзекутиви та окремо подав підсумки організаційної діяльности УНСоюзу за перші три квартали 1963 року.

В останніх двох місяцях УНСоюз придбав 654 нових членів, які підвищили загальне число членів УНСоюзу до 82,895. Окремий успіх принесло поширення нової акцидентової грамоти. Впродовж першого місяця забезпечено нею 298 членів. В загальному звіті за перших 9 місяців ц. р. підмічено, що за той час УНСоюз здобув 2,697 нових членів. Коли перших 7 місяців були бідні на успіхи, останні два виявили поправу. Якщо дальші три місяці збережуть цю збільшену активність, можна сподіватися, що цей рік подібно, як попередній, закінчиться успішно, а УНСоюз зробить новий крок на шляху своєї розбудови. Недомагання є головно в тому, що не всі Відділи є активні. Дещо більше, як 1/3 Відділів, докладно 172 Відділи, були зовсім нечинними в організаційній ділянці. 167 Відділів приєднало в цім році 1—5 членів, 64 приєднало 6—10 членів, 53 Відділи 11—25 членів, а 24 Відділи приєднали 26, або більше членів. За звітовий час виплачено дозрілих 1,172 грамоти, виплачено по смерти членів 513 грамот; виплачено передчасно 608 грамот та суспендовано 723 членів. Ці втрати є на загал у межах втрат з попереднього року з деякою звишкою числа суспендованих членів. У вересневій кампанії поширення акцидентової грамоти взяло участь 71 Відділів. Інші Відділи приготовляються до цієї кампанії.

Гол. секретар склав також справоздання про діяльність округ. В цьому році 20 округ відбуло 32 збори, 4 округи святочно відмітили 70-річчя „Свободи", а 3 до нього підготовляються. Дві округи відбуло союзовий день, в одній відбулися окружні секретарсько-організаційні курси, а в декількох округах приготовляються. Цілий ряд Відділів відбули ювілей свого існування. Різьбар - мистець Михайло Черешньовський виконав модель ювілейної медалі о. Григорія Грушки, яка буде відлита в бронзі, сріблі і золоті. Ті, що впродовж цього року приєднають для УНСоюзу 10—24 членів одержать бронзову медалю, ті, що здобудуть 25—49 одержать срібну, а ті, що здобудуть 50 або більше членів одержать золоту медалю.

Після дискусії прийнято звіт гол. секретаря і схвалено низку організаційних заходів на майбутнє.

Поладнавши деякі поточні справи члени Головного Екзекутивного Комітету зустрілися з членами Контрольної Комісії УНСоюзу, які в тому дні, в приміщенні Головної Канцелярії, розпочали піврічну контролю господарки та діяльности УНСоюзу. Цим закінчено наради.

Ярослав Падох,
гол. секретар

— Як то сталося, що вам нічо не сталося?
— Бо я забезпечений в УНСоюзі від випадків!

ПИТАННЯ І ВІДПОВІДІ В СПРАВІ АКЦИДЕНТОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Акцидентове забезпечення в УНСоюзі існує всього два місяці. Не дивно, що багато секретарів та організаторів, що й казати про членів і заінтересованих осіб, прямо засипує Головну Канцелярію запитами про цей новий рід забезпечення. Мимо труду, якого вимагає відповідь на запити, Головна Канцелярія радо й негайно відповідає на всі запити й заохочує союзових урядовців, членство та все українське громадянство звертатися до неї з новими запитами і то скільки разів вони будуть їх мати. Та все ж буде краще, щоб всі, хто шукає відповіді на якесь питання, звернувся наперед до друкованих пояснень, які УНС вислав до Відділових секретарів та за їх посередництвом до всього членства і ширшого громадянства. В інструкціях, про які мова, є подані численні інформації про природу та користі, які дає акцидентове забезпечення. Внизу подаємо декілька питань, які найчастіше повторюються у зв'язку з акцидентовою грамотою, й короткі відповіді на ці питання.

1. Яке високе акцидентове забезпечення?

В основному $ 5,000. Цю суму одержують спадкоємці забезпеченого після його смерти внаслідок акциденту, якщо смерть наступила негайно чи не пізніше 90 днів після акциденту й внаслідок власне того акциденту. Ту саму суму одержить сам забезпечений на випадок подвійного каліцтва, тобто коли він внаслідок акциденту втратив обидві руки, обидві ноги, зір обох очей, одну руку й одну ногу, одно око й одну руку, або одно око й одну ногу. У випадку поодинокого каліцтва забезпечений одержить $ 2,500.

2. Коли УНСоюз виплачує $ 10,000?

Акцидентове забезпечення у подвійній висоті виплатить УНСоюз тоді, коли смерть чи подвійне каліцтво трапиться забезпеченому під час подорожі в характері пасажира засобами публічної комунікації, а саме таксівкою, автобусом, потягом, літаком, кораблем, тощо. При поодинокім каліцтві виплата замість $ 2,500 виносить $ 5,000.

3. Скільки виносить вкладка за акцидентове забезпечення?

Для членів УНСоюзу вкладка виносить від $ 9.20 до $ 15.20 річно, залежно від віку, або від 85 центів до $ 1.35 місячно. Не-члени УНСоюзу, тобто такі, які не мають іншого роду забезпечення в УНСоюзі, доплачують ще до тої вкладки по 15 центів місячно або $ 1.80 річно на різні фонди, щоб могти користати з усіх членських прав, а зокрема на грошеву допомогу у випадку недуги чи каліцтва, спричиненого будь-якою причиною, не конечно акцидентом.

4. В якім віці можна бути забезпеченим?

Акцидентовою грамотою можуть забезпечитися особи, які згідно з засадами асекурації уважаються не старшими як 54 роки, тобто такі, які ще не покінчили 54 роки і шість місяців життя. Такі обмеження мають навіть найбільші асекураційні компанії.

5. Які аплікації вживати для акцидентового забезпечення?

Слід вживати не-медичних аплікацій, тобто таких, які не вимагають лікарських оглядин. УНСоюз не має окремих, спеціяльних аплікацій для акцидентового забезпечення. Для забезпечення цим родом забезпечення вживаємо давніх аплікацій, але тільки не-медичних. Медичні слід вживати лише тоді, коли організатор члена підозріває, що кандидат на це забезпечення не є здоровим й має на це причину. При цьому треба пам'ятати, що при акцидентовім забезпеченні слід дуже дбайливо виповнити всі питання аплікації, подібно, як при забезпеченні іншої кляси, а то тому, що забезпечення є на високу суму, а забезпечений не переходить лікарської перевірки. Тому самі союзові організатори повинні заступити лікаря і доложити найбільш уваги, щоб не довести до забезпечення недужої чи упослідженої особи.

6. Кого забезпечувати акцидентовою грамотою, членів УНСоюзу чи не-членів?

Відповідь: і тих і тих. Членам УНСоюзу треба забезпечитися, щоб за дешеву ціну мати високе забезпечення, тим більше, що більшість українців має й так дуже низьке забезпечення. Не - члени повинні забезпечитися бодай перед наслідками акцидентів, коли не придбали загального забезпечення. Найкраще поступлять ті, які в один час забезпечаться двома родами забезпечення, звичайним й акцидентовим. Як відомо, УНСоюз має значну кількість різних родів забезпечення для дорослих і молоді.

7. Чи забезпечений акцидентовою грамотою одержує окрему грамоту (полісу)?

Так, бо акцидентова грамота це зовсім окреме забезпечення, а не тільки додаток до іншого забезпечення, як це, на приклад, є з додатком про подвійне забезпечення, яке від давна можна одержати в УНСоюзі в зв'язку з іншим забезпеченням. Ця нова грамота дає союзовим організаторам змогу краще обслужити членів і нових членів У. Н. Союзу, пропонуючи їм не тільки один рід забезпечення, але водночас декілька родів. В цьому випадку слід виповнювати на кожну грамоту окрему аплікацію. Іншими словами, організуючи нового члена, слід йому пропонувати одну з давніх союзових грамот, а водночас також порадити йому доповнити це забезпечення окремою акцидентовою грамотою, давши йому підписати дві аплікації.

8. Чи після появи акцидентового забезпечення УНСоюз дає дальше подвійне забезпечення при давніх грамотах?

Договір про подвійне забезпечення є ДОДАТКОМ до іншого забезпечення, а акцидентова грамота є самостійною, яку можна дістати без всяких інших грамот. Заохочуймо членів користати з цих обох родів забезпечення перед наслідками випадків.

9. Чи акцидентова грамота буде виплачена у випадку смерти внаслідок акциденту у власнім подвір'ї чи у власнім власнім подвірю чи у власнім домі?

Кожний випадок, де б він не трапився, і внаслідок якого б то не було роду акциденту, УНСоюз виплатить забезпечення. Дехто зле зрозумів постанову про виплату подвійного забезпечення у випадку подорожі засобами публічної комунікації й думає, що коли випадок трапиться в приватнім авті чи на приватнім ґрунті, забезпечення не буде виплачене. Це є помилковий погляд й це треба членам вияснити.

10. Чи можна заміняти акцидентову грамоту на іншу?

Ні, не можна, бо акцидентова грамота є зовсім окремим родом від інших грамот, яка забезпечує тільки перед наслідками акцидентів, а не інших причин смерти чи каліцтва, як це є при інших родах забезпечення.

11. Чи ті, які забезпечуться тільки акцидентовою грамотою одержують „Свободу" по зниженій передплаті?

Відповідь на це питання є — так. Забезпечені акцидентовою грамотою мають всі членські права, в тім право на знижену передплату за „Свободу". Але при цьому знову повторюємо: треба старатися, щоб члени УНСоюзу мали повне забезпечення, тобто, щоб крім забезпечення перед наслідками нещасливих випадків забезпечилися іншими грамотами УНСоюзу проти наслідків недуг, ненадійної смерти та на старий вік.

12. Чи треба виповняти третю сторінку аплікації також для акцидентового забезпечення?

Апліканти, які бажають взяти цю нову акцидентову грамоту забезпечення повинні виповнити відповіді також на всі питання третьої сторінки немедичної аплікації. Це дуже важне, бо стан здоров'я впливає на нещасливі випадки. Зокрема важні відповіді на питання про вживання алькоголю. На ці питання треба відповісти докладно. На питання, чи аплікант вживає алькоголь, слід відповісти „так" або „ні". Коли відповідь є „ні", не треба відповідати на чергове питання. Після відповіді „так" треба на наступне питання відповісти скільки аплікант п'є пересічно на день. Коли не п'є щодня, тоді треба відповісти скільки пересічно п'є на тиждень, чи на місяць, подаючи на приклад чарку, дві, пляшку пива і т. п.

ДОСЯГНЕННЯ ОКРУГ В КАМПАНІЇ 1963 РОКУ
(Стан з 30-го вересня 1963 р.)

Ч.П.	Округа (осідок)	Приєднано членів	Ч.П.	Округа (осідок)	Приєднано членів
1.	Chicago, Ill.	427	19.	Passaic, N.J.	39
2.	New York, N.Y.	345	20.	Allentown, Pa.	33
3.	Philadelphia, Pa.	220	21.	Winnipeg, Man.	28
4.	Toronto, Ont.	209	22.	Woonsocket, R.I.	25
5.	Ditroit, Mich.	155	23.	Youngstown, Ohio	24
6.	New Haven, Conn.	139	24.	Ford City, Pa.	24
7.	Cleveland, Ohio	129	25.	Buffalo, N.Y.	17
8.	Jersey City, N.J.	97	26.	Ludlow, Mass.	16
9.	Perth Amboy, N.J.	96	27.	Boston, Mass.	15
10.	Pittsburgh, Pa.	93	28.	Wilkes Barre, Pa.	15
11.	Rochester, N.Y.	85	29.	Scranton, Pa.	14
12.	Newark, N.J.	73	30.	Sudbury, Ont.	13
13.	Utica, N.Y.	69	31.	Elmira, N.Y.	8
14.	Troy, N.Y.	54	32.	Smithmill, Pa.	6
15.	Minneapolis, Minn.	52	33.	St. Louis, Mo.	4
16.	Frackville, Pa.	50			
17.	Montreal, Que.	49		Необ'єднаних 24	
18.	Baltimore, Md.	46		Відділів	29

ЛИСТА ВІДДІЛІВ, ЯКІ ПРИЄДНАЛИ В ЦІЙ КАМПАНІЇ НАЙБІЛЬШЕ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ
(Стан з 30-го вересня 1963 р.)

Ч.П.	Ч. Відд.	Місцевість	Ч. приєднаних членів	Ч.П.	Ч. Відд.	Місцевість	Ч. приєднаних членів
1.	423	Шикаґо, Ілл.	79	28.	114	Шикаґо, Ілл.	23
2.	153	Філядельфія, Па.	61	28.	22	Шикаґо, Ілл.	23
3.	432	Торонто, Онт.	54	28.	287	Джерзі Сіті, Н.Дж.	23
4.	35	Шикаґо, Ілл.	45	28.	345	Мінеаполіс, Мінн.	23
5.	325	Бруклин, Н.Й.	44	28.	349	Менвил, Н.Дж.	23
5.	194	Ню Йорк, Н.Й.	44	34.	113	Деррі, Па.	22
7.	292	Дітройт, Миш.	41	34.	161	Ембридж, Па.	22
7.	379	Шикаґо, Ілл.	41	34.	414	Ню Гейвен, Конн.	21
9.	399	Шикаґо, Ілл.	39	37.	175	Дітройт, Миш.	21
10.	402	Етобікок, Онт.	38	37.	171	Джерзі Сіті, Н.Дж.	21
11.	277	Гартфорд, Конн.	36	39.	454	Ст. Кетринс, Онт.	20
12.	204	Ню Йорк, Н.Й.	35	39.	25	Джерзі Сіті, Н.Дж.	20
12.	346	Клівленд, Огайо	35				
14.	12	Гартфорд, Конн.	34				
15.	155	Перт Амбой, Н.Дж.	33				
16.	361	Ню Йорк, Н.Й.	31				
17.	176	Шикаґо, Ілл.	30				
18.	418	Торонто, Онт.	29				
19.	267	Вестбери, Н.Й.	28				
19.	39	Сиракюз, Н.Й.	28				
19.	42	Пассейк, Н. Дж.	28				
22.	445	Вінніпеґ, Ман.	27				
23.	367		у				
23.	367	Рочестер, Н.Й.	26				
23.	221	Шикаґо, Ілл.	26				
25.	220	Шикаґо, Ілл.	24				
25.	471	Монтреал, Кв.	24				
25.	45	Філядельфія, Па.	24				
28.	327	Гемпстед, Н.Й.	23				

ОРГАНІЗАТОРИ ЧЕМПІОНИ ЗА МІСЯЦЬ ВЕРЕСЕНЬ, 1963

1. В. Гірняк	52
2. І. Гнідь	21
3. М. Кузьма	20
4. Б. Зорич	18
5. М. Дербуш	13
6. Квітка Стецюк	12
7. І. Красник	11
8. І. Геврик	10
8. Мері Душник	10
8. Р. Чучкевич	10
8. В. Запаранюк	10
8. Гелен Олек	10
8. В. Цимбала	10

Праця 354-го Відділу УНС „Згода" в Омага, Небраска

354-ий Відділ „Згода" в Омага належить до одних з наймолодших Відділів УНС, бо минуло щойно три роки від його заснування. Короткий час, та проте Управа Відділу може похвалитися своїми успіхами перед цілою союзовою родиною. З 15-ти членів основників, Відділ в цьому році зріс до сотні членів. Управа Відділу тісно співпрацює з українською громадою, що заразом виконує функції Відділу УККА в Омага, скликує часто сходини своїх членів, улаштовує імпрези, забави, пікніки й прогульки до історичних місць нашого стейту. Недавно відбуто прогульку до столиці стейту, та зроблено спільний пікнік з Відділом УНС в Лінкольні.

Щоб праця Відділу могла бути продуктивною, потрібні фінанси. Управа успішно цю проблему розв'язала: в першу чергу організатори і Управа передали свої премії за приєднання членів до каси Відділу, а цей вчинок заохотив інших членів до праці, та безкорисних уряджень буфетів, тощо. Відділ виплатив із своєї каси на будову пам'ятника Т. Шевченкові, на інвалідів, сиротинець, , семінарію та інші загально громадські потреби.

Управа Відділу, передаючи чек Головній Управі УНСоюзу на будову Українського Дому в Омага, згідно з ухвалою 25-ої Конвенції, розуміючи вагу і потребу власного Українського Дому, передала рівночасно чек від Відділу „Згода" на суму $ 200.

На окрему увагу заслуговує Комітет Хорих, який не тільки відвідує хорих членів, але також в рамцях Допомогового Фонду переводить збірки для хорих членів. Досі уділено допомоги 21 членові, на загальну суму $ 250.

Управа Відділу дбає про своє будуче. Тому в місяці червні організує курси книговедення для молоді членів і не-членів УНСоюзу, з особливим узглядненням діловодства Відділів УНСоюзу. Робимо це з метою не тільки дати зайняття молоді в часі вакацій, але також підготовити нові кадри громадських і союзових працівників, щоб вкоротці могли зайняти провідні місця в громадсько суспільному секторі.

В плянах Управи є: включити в ряди членів УНС, ще 7 родин українців в Омага, що досі стоять поза українськими братськими організаціями, та активно допомогти в будові Українського Дому, де могла б знайти своє місце наша молодь, та всі українські організації товариства Омаги. Завдання це не легке, та віримо, що при Божій помочі і добрій волі українців в Омага, та спільних зусиллях, це діло буде успішно доконане, а тоді напевно і розвиток Відділу буде ще кращий на добро УНСоюзу.

В. С.

ЗДОБУТКИ КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ У ВЕРЕСНІ 1963 РОКУ

Ч.В.	Організатор	Приєднали у вересні	Разом у 1963 р.
5	І. Сидор	1	14
6	А. Вовк	7	9
12	М. Кузьма	20	34
14	А. Ворипченко	5	
	М. Отрок	6	18
15	Мері Душник	1	14
16	Н. Москва	1	4
19	І. Галичин	1	17
22	Гелен Олек	7	23
23	Анна Прескович	4	4
25	Квітка Стецюк	12	20
27	Ярослава Олесницька	1	4
35	В. Гірняк	21	
	М. Ткачук	2	45
37	Марія Процак	2	14
38	С. Гонза	1	6
42	П. Головачук	3	28
45	М. Сеник	2	24
49	М. Юречків	3	8
51	С. Бобік	3	3
54	А. Маланчук	1	2
81	А. Влауцяк	1	1
83	С. Гавриш	1	6
87	І. Трояновський	1	2
96	М. Драпала	4	6
97	В. Табачук	1	3
100	Мері Душник	1	7
103	Катерина Гаріс	1	6
106	Г. Дацків	2	13
112	Марія Капраль	1	9
113	А. Кріноч	1	
	І. Ярчак	1	22
114	М. Ткачук	5	23
120	В. Рефт	5	14
121	А. Гадз	2	5
122	М. Попович	1	3
125	Іванна Подола	8	
	В. Гірняк	1	9
130	І. Малець	1	14
145	П. Титанич	1	8
147	І. Заворський	2	16
150	І. Тарнавський	4	5
151	Анна Пипюк	2	6
153	І. Одежинський	2	61
155	М. Фединишин	5	33
161	А. Джула	3	22
163	С. Филик	1	2
166	М. Мич	1	1
169	В. Стефурин	1	5
170	Іванна Коць	2	11
171	Стелла Раси	6	
	Уляна Дячук	2	
	Меланія Мілянович	1	
	Ольга Колодій	1	21
172	М. Мороз	1	5
173	П. Щирба	4	8
174	А. Слюсарчук	1	3
176	І. Воробель	5	30
177	Марта Доберчак	3	4
182	А. Гнатюк	2	3
194	М. Салдан	2	
	І. Василишин	2	
	Я. Падох	4	
	В. Никифорук	7	44
199	Гелен Худзік	1	6
200	В. Квас	3	5
204	П. Марко	1	
	В. Палідвор	1	35
206	І. Кокольський	1	
	Е. Тепер	5	11
217	Ф. Голод	2	11
220	І. Мелінишин	3	
	В. Гірняк	4	24
221	Т. Шпікула	6	26
226	М. Кальба	1	5
230	П. Ліщак	2	13
234	І. Іваник	4	9
237	М. Крика	1	4
238	П. Мороз	1	9
240	Р. Чучкевич	1	13
245	О. Сабат	1	
	М. Мартиненко	1	11
254	В. Романишин	5	12
256	Ольга Недошитко	1	6
259	Юлія Гуглик	4	
	В. Гірняк	2	8
266	В. Труфин	1	18
267	І. Флис	2	29
270	М. Баран	1	5
271	І. Чопко	1	6
276	С. Іваницький	2	16
277	Є. Гомотюк	4	36
282	Катерина Лукаш	1	2
287	Катерина Магура	1	
	Р. Ференцевич	1	
	В. Сохан	1	
	Ярослава Левицька	2	
	О. Стецура	2	
	Меланія Мілянович	2	
	Т. Лютвиняк	4	23
293	Мері Душник	8	[illegible]
	Марія Демидчук	2	17
299	С. Сидорович	1	2
305	М. Гентош	2	9
308	П. Івасишин	1	3
316	В. Гавриляк	1	16
320	І. Малко	2	10
325	Й. Лисогір	8	[illegible]
327	А. Копистинський	4	23
330	Я. Мартинюк	2	5
335	М. Ткачук	1	7
336	Г. Кісіль	6	12
337	Е. Притула	3	17
343	Марія Санагурська	1	
	Ольга Дорофей	1	2
345	Микола Дербуш	13	23
346	Р. Чучкевич	9	35
349	І. Гнідь	21	23
350	Т. Фінів	1	3
353	Н. Василюк	2	
	П. Грабович	4	7
358	Катерина Мураль	1	6
361	І. Галичин	2	
	П. Кучма	1	31
367	В. Попович	5	26
372	О. Ярема	2	13
379	М. Семків	8	41
385	М. Хома	1	10
387	В. Олійник	6	9
388	Евфрозина Лесик	2	10
397	Олена Штогрин	3	12
399	І. Красник	11	
	М. Ткачук	1	39
402	Є. Омельченко	9	38
414	І. Телюк	1	22
418	І. Мельник	8	29
423	В. Гірняк	21	
	Т. Носієвич	9	[illegible]
427	П. Цибуляк	4	9
432	І. Курман	3	
	Б. Зорич	18	
	М. Куропась	1	54
434	Б. Мельник	2	9
436	П. Верболевський	2	4
437	М. Малиніський	1	7
439	В. Зацерковний	1	13
444	М. Жеребецький	1	1
445	І. Геврик	10	27
447	Б. Мельник	1	3
454	М. Бережук	1	20
460	П. Сахаревич	2	7
468	П. Самець	1	8
471	В. Цимбала	9	24
473	О. Чайківський	1	9
378	В. Останяк	3	4
484	В. Запаранюк	10	18
489	М. Шпетко	1	5

ЛИСТА ПЕРШУНІВ ЧЛЕНСЬКОЇ КАМПАНІЇ ПРИСВЯЧЕНОЇ 70-ЛІТТЮ „СВОБОДИ"
(Стан з 30-го вересня 1963 р.)

Відділові організатори:

1. П. Федик (292)	41
1. М. Семків (379)	41
3. І. Красник (399)	38
4. П. Головачук (42)	37
5. Є. Гомотюк (277)	34
5. М. Кузьма (12)	34
7. І. Фединишин (155)	33
8. Т. Носієвич (423)	31
9. І. Флис (267)	30
10. І. Мельник (418)	29
11. І. Пиндус (39)	28
12. В. Попович (367)	26
13. Й. Лисогір (325)	25
14. М. Сеник (45)	24
15. А. Копистянський (327)	23
15. Гелен Олек (22)	23
15. В. Цимбала (471)	23
15. М. Дербуш (345)	23
15. І. Гнідь (349)	23
20. І. Телюк (414)	22
20. А. Джула (161)	22
22. І. Воробель (176)	21
23. В. Палідвор (204)	19
24. Я. Падох (194)	18
24. В. Труфин (266)	18
26. Д. Воднар (131)	17
26. Е. Притула (337)	17
26. Стелла Раси (171)	17
29. В. Мандзій (8)	16
29. В. Гавриляк (316)	16
29. І. Заворський (147)	16
29. С. Іваницький (276)	16
29. Квітка Стецюк (25)	16
29. Мері Душник (293)	16
35. Г. Тимчій (347)	15
35. Р. Голіят (19)	15
35. Я. Карпяк (385)	15
35. І. Геврик (445)	15
35. В. Никифорук (194)	15

Постійні організатори:

1. В. Гірняк	187
2. І. Одежинський	63
3. Є. Омельченко	59
4. Б. Зорич	53
5. М. Ткачук	42
6. Р. Чучкевич	38
7. В. Запаранюк	18

СОЮЗОВІ ДІЯЧІ!

Подбайте про приєднання бодай 25 членів до УНСоюзу до кінця цього року, щоб стати членом Клюбу Заслужених Союзовців на 1963 рік та одержати почесну дубову плянету з золотою емблемою УНСоюзу!

Степан Курописв

У 70-РІЧЧЯ Д-РА ВОЛОДИМИРА ҐАЛАНА

(Промова на бенкеті з нагоди Конвенції ЗУАДК)

До всієї породи, телефонічних та інших побажань з нагоди 70-ліття д-ра Володимира Ґалана хочу й я долучитися своїм коротким скромним словом.

Д-р Володимир Ґалан

В 20 роках цього століття на збори Академічної Громади в Празі приходив один молодий поручник артилерії в уніформі У. Г. Армії. Академічна Громада була тоді сорокато зодягнена і військові уніформи в Громаді не були рідкі, то й ніхдо на них не звертав уваги. Ми українці програли війну і міняли кріс за плуг чи книжку.

Але уніформа поручника була замітна і на неї звертали увагу. Вона бо огортала тісно людину молоду років 30 — як на вік свій поважну без усмішки. Уста її все голосилися до слова. А забирати слово на зборах Студентської Громади в Празі, що з 200 людей зросла до 1,500 осіб, не було легко і треба було цивільної відваги. Тодішній голова інж. Індишевський, а відтак Матвій Стахів, не дозволили балакунам говорити. Останній, якого всі називали українським „Като" нераз картав студента словами „Пане товаришу, ясно як сонце, що Ваше слово не внесло нічого нового для вияснення справи — прошу сідати — точка". Бесідники червоніли, студенти сміялися, але не було рекурсу, Студентська Громада в Празі жила тоді ще військовою дисципліною.

Наш поручник забирав все слово, та річево говорив і представляв справи, тому ніколи не мав конфлікту з академічним начальством.

Чомусь скоро, ще як я ходив до школи, не стало поручника в Празі. Напевне думали ми, не скінчив науки, перенісся до іншого університету або одружився. Ніхто навіть не думав, що він перенісся до Америки. Не думали й ми тоді їхали до Америки. Чого? Зрештою, до американського раю годі було дістатися без „квоти", себто треба було чекати на довгу чергу.

Але сталося! Приїхав і я до Америки без черги. Яке ж було моє здивування, коли довідався, що поручник в Америці. Не можу довше скривати його ідентичности, бо всі вже і так знають про кого мова. Був і є ним д-р Володимир Ґалан, сьогоднішній наш соленізант, що у своє 70-річчя не втратив свойого колишнього молодого студентського запалу. Я хотів і зорганізував в Шикаґо Стрілецький Гурток, а головою Стрілецької Громади з осідком у Філядельфії був д-р Ґалан. Ото ж д-р Ґалан скінчив студії, і то два факультети: правничий і торговельний, так зв. експортівку. Видно, що був здібним студентом. Я дістав всі інструкції щодо шикаґівського стрілецького гуртка ч. 6.

З ним я стрінувся особисто незадовго в Шикаґо перед приїздом до Америки полк. Е. Коновальця. Оженився щасливо, казав мені, і радив мені теж одружитись. А після того пішли дальші стрічі: Стрілецькі З'їзди, конвенції УНСоюзу, ЗУАДК, УККА.

Наш соленізант у свойому житті і рішеннях ходив, як то кажуть, золотою середисою. Тому нераз він був предметом атак збоку різних надто лівих чи правих кол. Але до війни не доходило, бо тодішня українська еміґрація в Америці не мала на війни часу. Не можна тут і не місце розказувати, чим вона займалася. Але по 2-ій війні головним зайняттям нашим і гаслом, що всіх нас мобілізувало, було — „Рятуйте скитальців". Щодо того питання у нас не було двоподілу, бо не було тоді у нас ще нової еміґрації. Ми розуміли, що світ складається з різних людей, різного світогляду політичного і не нам, що так скажу автохтонам української громади в Америці, встрявати непотрібно в крутіж людей чи організацій. Аж пізніше нас поділили і „опреділили", хоч ми проти цього виступали і протестували.

І д-р Володимир Ґалан себе в Америці виявив, так, як виявив і відзначився на фронті в УГА в 10 гарматнім полку, чи відтак у Празі. Українська преса, яка так щедро уділює титулу „народний діяч" людям зовсім незнаним, без заслуг, тут має добру нагоду з приводу роковин соленізанта реалібітувати ті два багатомовні слова „народний діяч". Бо д-р В. Ґалан є ним в повному значенні тих двох слів. Я не є біографом та зокрема, коли мова про д-ра Ґалана. Він має багато прихильників, приятелів і симпатиків, має багато людей у Філядельфії, що близько з ним живуть, і вони могли би бути його кращими біографами. Я з Шикаґо з віддалі 800 миль знаю і подивляю активність Його в Стрілецькій Громаді, УНСоюзі, УККА, ОбВУА, в Українській Щадниці і в громаді, якій на ім'я Філядельфія. Коли б я був його біографом, то до всіх титулів додав би ще титул доброго організатора і робітника. Добре він виконував свою працю. Ви, Пане Докторе, напевне мали добру і терпеливу подругу впродовж років Вашої діяльности в особі Вашої дружини, Ви напевне мали багато втіхи в подружньому житті, як теж радости з успіхів Вашого сина.

Хай Всевишній нагородить Вас дальшим щастям і здоров'я на многая літа. Я в місяці серпні біжучого року був на могилі Шевченка в Каневі. Там я побачив на таблиці у стіп пам'ятника два рядки, що їх так гарно можна пристосувати і до особи соленізанта д-ра Володимира Ґалана:

„Ти живеш у наші дні,
Ти з нами в праці і борні"!

ХОР ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в КЛІВЛЕНДІ
ПОВІДОМЛЕННЯ
ПОЧАТОК ВИСТАВИ „Запорожець за Дунаєм"
в Ню Йорку о год. 6-ій веч.
а не як помилково подано в квитках год. 7:30 веч.

Головна Управа Об'єднання та Управа Товариства Прихильників Української Народньої Республіки в Ню Йорку
повідомляє, що
в суботу, 16 листопада 1963 року
о год. 6-ій вечора
відбудеться відзначення
15-ИХ РОКОВИН
ІСНУВАННЯ Й ДІЯЛЬНОСТИ
українського передпарляменту в екзилі
Української Національної Ради
У ПРОҐРАМІ: відкриття, доповідь, частина концертова та спільна вечеря.
Відзначення відбудеться в залі
КАТЕДРАЛЬНОГО СОБОРУ СВ. ВОЛОДИМИРА
160 захід, 82-га вулиця в Ню Йорку.
Зголошення враз із належністю 5 дол. від особи, просимо надсилати найпізніше до 12 листопада ц. р. на адресу:
UKRAINIAN FINANCIAL COMMITTEE
P. O. Box 95, Cooper Station — New York 3, N. Y.

Увага! ЯРОСЛАВЦІ! Увага!
Слід і нам уродженцям і мешканцям Ярославської землі, цієї вітки, найбільш висуненої на захід, почати списувати свої спомини про історію нашого бувшого місця поселення. Щоб оживити і устійнити наші спільні заходи і пляни в тому напрямку, прошу ласкаво подати Ваші проєкти, бажання та місце Вашого замешкання на адресу
Олекса ДІС — 801, Норт 24-та вулиця. Тел. ПОпляр 9-3242 Філядельфія, Па.
ІНІЦІЯТИВНИЙ КОМІТЕТ СКЛИКАЄ
ПЕРШІ СХОДИНИ ЯРОСЛАВЦІВ
на СУБОТУ, 9-го ЛИСТОПАДА 1963 року
годину 3-тю по пол. вдомі б. кооперативи 801, Норт 24-та вулиця, Філядельфія.
ПРОСИТЬСЯ ВСІХ ПРИБУТИ.

РОЗБУДОВУЮЧИ УНСОЮЗ — ДОПОМАГАЄМО ВСЬОМУ НАШОМУ НАРОДОВІ

Слово Організатора УНСоюзу Вол. Гіряка на Союзовому дні в Дітройті, 21 липня 1963.

Пане Господарю, Всечесні Отці, Високодостойні Гості, Головні Урядники, Члени УНСоюзу, Пані й Панове! Дозвольте мені, як організаторові УНСоюзу, в цей Союзовий День, висловити до Вас усіх кілька важливих думок, які були колись і є тепер дуже тісно пов'язані з нашим минулим, теперішнім і майбутнім життям на цьому континенті, не лише нас самих, але також і всього нашого народу, що по волі чи по неволі опинився на ньому й мусить продовжувати своє повне життя серед чужого оточення.

Усі ми, ті, що родились на землях України, виростали й творили на них свої культурні надбання, боролись за право жити на тих землях вільним життям, задержали ще й досі не тільки любов до того всього, але також стараємось і тут по своїм силам та спроможностям допомагати нашому народові продовжувати ці його трудні змагання на рідних землях. Процес цей триває вже довго й тому природньо стає так, що з кожним пройденим роком ці сили на наших очах меншають, а збільшуються і виростають ті, що земель України не бачили, бо на ній не родились і не виростали. Виховати тих наших дітей на свідомих і вірних синів та дочок, що могли б зайняти наші місця в проводі по всіх тих наших інституціях, які тяжкою і мозольною працею були поорганізовані їхніми батьками, чи навіть дідами, саме тепер і являється найбільшою і найтруднішою проблемою до виконання. Відокремлено, одинцем тієї проблеми не розв'яже й не виконає жадна мати й батько. Для цього потрібно великих і збірних суспільних зусиль не лише від усіх матерів і батьків, але також і від усього нашого зорганізованого суспільства. Саме й на цьому місці треба мені ствердити, що львину частину тієї праці, яка щоденно допомагає не тільки розв'язувати, але також і виконувати її, тобто цю проблему, в користь нашого народу серед тут виростаючої молоді, веде членство УНСоюзу від початків його існування.

Уже добігає 70 років, як піонери Українського Народного Союзу започаткували організацію, яка поставила собі за завдання помагати в потребі не лише самим собі, але також і народові своєму. За десятки пройдених років УНСоюз зібрав мільйони долярів і видав їх удовам і сиротам. Видав батькам і матерям на допомогу в часах їхнього лиха й нужди. Видав на культурні потреби для свого народу. Що більше, виховав тисячі народних працівників при допомозі свого органу „Свободи", 70-річчя якої відзначатимемо в цьому році в місті Дітройті. Допоміг своїм членам-студентам покінчити високі школи, які тепер працюють не лише на високих постах американських і канадійських інституцій, але рівночасно також і на провідних постах тих наших інституцій, які допомагають нашому народові здобути право на вільне життя на їхніх рідних землях — Україні!

Ось такий то був довгий шлях важких зусиль та праці УНСоюзу в минулому, є тепер і буде в майбутньому. Щоб цю працю посилити, то потрібно кожного дня розбудовувати ряди УНСоюзу новими молодими кадрами. Колись свідомі матері й батьки вписували своїх дітей до УНСоюзу не тільки для того, щоб забезпечити їх від нещасливих випадків, але також і тому, щоб запевнити їм місце у вищих школах, а потім і серед нашого народу в його суспільній, громадській праці. Завдяки тим матерям і батькам маємо ми тепер молодших людей, що працюють не лиш для себе, але й народу нашого. Такі кадри молодих працівників потрібно нам виховувати кожного року. І це вдасться нам зробити напевно лише тоді, коли всі наші матері й батьки зрозуміють потребу зв'язувати своїх малих дітей з нашими установами й із нашими церквами. Як це буде зроблене нашими матерями й батьками, тоді і розв'яжемо нашу велику й трудну проблему та будемо горді з праці нашого молодого покоління, що виростатиме на цій землі. Такою інституцією, що розв'язувала родинні й громадські проблеми, був і буде УНСоюз, бо постав він з народу свого лиш для того, щоб творити добро для своїх членів і народу свого.

Тому, відтепер, хай буде завданням кожного з нас розбудовувати ряди Українського Народного Союзу. Бо, розбудовуючи його, ми помагаємо самі собі й народові нашому, який тієї допомоги від нас усіх бажає!

Помер Володимир Антоняк

Ню Гейвен, Конн. — 17-го серпня ц. р. помер тут нагло на удар серця бл. п. Володимир Антоняк, б. довголітній активний член 414 Відділу УНСоюзу. Він народився 17-го квітня 1905 р. в Яворові, Західня Україна. Брав участь у визвольній боротьбі України в рядах Леґіону УСС та УГА. По закінченні війни був управителем вселюдної школи в Любіні Великім коло Городка. До ЗДА прибув напочатку 1950 року та поселився в Ню Гейвені, Конн., де зараз же включився з повним запалом у громадську працю української спільноти, а зокрема УНСоюзу. Виконував її аж до кінця життя та втішався загальною пошаною.

Українська Вільна Академія Наук у США
НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ
СЕКЦІЇ АНТИЧНОЇ ІСТОРІЇ
Доповідь д-ра Олександра ДОМБРОВСЬКОГО:
„Антична тематика в творчости Лесі Українки".
Засідання відбудеться в СУБОТУ, 9 ЛИСТОПАДА 1963 р. о 6-ій год. веч. в будинку Академії: 206 Вест 100 вул., Н. Й.

Т-во Українських Інженерів Америки
— ВІДДІЛ НЮ ЙОРК —
просить на
ВІДЧИТ
ПРОФ. АНТОНА МАЛЮЦИ
із циклю
„Українське Образотворче Мистецтво"
МОНУМЕНТАЛІСТИ (Осінчук, Холодний, мол., Цимбал, Оленська-Петришин, Малюца).
Відчит ілюструватиме кольоровими прозірками (Slides)
ІНЖ. МИХАЙЛО ПЕЖАНСЬКИЙ
Відчит-показ відбудеться в залі Українського Інституту Америки, 2 E. 79th St., Ню Йорк
в суботу, 9-го листопада 1963 року
точно о год. 6-ій по полудні.
Опісля ТОВАРИСЬКА ГУТІРКА при ЧАЮ
Гостям раді, зокрема запрошуємо молодь.
Вступ вільний, без добровільних датків.

ПОДЯКА

Усім Вельмишановним і Дорогим Учасникам З'їзду Абітурієнтів Української Гімназії Мюнхен-Карльсфельд, який відбувся на „Союзівці" у днях 12-13 жовтня 1963 р., щиро дякую за вияв уваги до мене, за гарну несподіванку — скульптуру „Шевченко і діти", яку Ви передали мені враз із привітаннями.

Усім Вам світлого Щастя, Краси й Успіхів на дорогах життя від щирого серця бажаю

НІНА МУДРИК-МРИЦ

В глибокому смутку повідомляємо, що у вівторок, 29-го жовтня 1963 року на 77-му році життя, по довгій недузі, прийнявши Найсвятіші Тайни, помер

МАРІЯН ХАРКЕВИЧ

довголітній управитель школи в Ілинцях, Снятинського повіту і сотник Української Галицької Армії

Панахида за спокій душі Покійного відбулася 1 листопада ц. р. в похоронному заведенні І. Музики в Шикаґо.

Похоронні обряди відбулися 2 листопада ц. р. в Катедральній церкві св. о. Миколая, звідки тлінні останки були перевезені на український цвинтар св. о. Миколая в Шикаґо.

КАТЕРИНА, дружина
Д-р МИРОСЛАВ і ОЛЕНА ХАРКЕВИЧ, син і синова та внуки ХРИСТИНА і БОГДАН
ІРЕНА і ЄВГЕН ДЗЮБАНЮК, донька і зять та внуки ДАНУТА і ІГОР в Кракові
Родина в краю і на еміґрації

Ділимося сумною вісткою зРіднею, Приятелями і Знайомими, що дня 8-го листопада 1963 року по короткій, важкій недузі, на 47 році життя упокоївся в Бозі, прийнявши Найсвятіші Тайни наш Найдорожчий

ВРАТ, ШВАГЕР і СТРИЙКО

РОМАН ФІЛІНСЬКИЙ

замешкалий у Нюарку, родом з Тернополя, Україна.

Похорони і Служба Божа відбудуться в суботу, дня 9-го листопада 1963 р. о год. 9:30 ранку з церкви св. Миколая при вул. 24 і Поплар у Філядельфії на український католицький цвинтар Fox-Chase.

Про молитви прохають горем прибиті

СТЕФА — сестра
БОГДАН, ТАРАС і ТЕОДОЗІЙ — брати
та Рідня.

Панахида відбудеться в похороннім заведенні п. Кредендсор, дня 8 листопада 1963 р. о год. 8:30 веч.

Замість квітів на могилу нашого Дорогого Приятеля **мґра РОМАНА ФІЛІНСЬКОГО** складаємо на Інтернат бідних дітей СС. Служебниць в Парижі: $25.00.

Родина ВОЙКІВ з Ірвінґтону

ПОДЯКА

У своїй печалі, що постигла мене із смертю моєї Дружини я хочу від себе й моїх найближчих подякувати з усієї душі за незлічимі вияви пам'яті й спочуття, що були мені непохитною підтримкою у найважчій моїй скорбі.

Отож найперше дякую Достойникам Церкви, зокрема Екселенціям: Високопреосвященному Архиєпископові Кир Амвросієві Сенишинові ЧСВВ, Митрополитові Української Католицької Церкви в ЗДА, Високопреосвященному Архиєпископові Кир Іванові Бучкові, Апостольському Візитаторові Українців Католиків у Західній Европі, Преосвященному Кир Йосифові Шмондюкові, Єпископові Стемфордської Єпархії — за передані мені слова спочуття; Високопреподобному о. Протоігуменові Сотерові Голикові ЧСВВ за участь у Богослуженні та слова спочуття, Всесвітлішому о. монс. Михайлові Польовому, Генеральному Вікарієві і канцлерові Філядельфійської Архидієцезії за участь у Богослуженні та слова спочуття, Всесвітлішому о. монс. Емілеві Монастирському, Генеральному Вікарієві Стемфордської Єпархії за слова спочуття, Високопреподобному о. монс. Іванові Стахові, Канцлерові Стемфордської Єпархії за участь у Богослуженні та слова спочуття, Високопреподобним: о. Ігуменові Юліянові Катрієві ЧСВВ, о. Пароховi Орестові Засійбіді ЧСВВ та Всечеснішому о. Михайлові Кулиничеві та о. Петрові Подоляковi за переведення похоронних відправ та слова спочуття; Всечеснішим: о. Севастіянові Саболові ЧСВВ і о. Романові Рабієві за відвідини Покійної в часі її недуги.

Не менш сердечно дякую Високопреподобному о. Мітратові Левові Весоловському за відправлення парастасу та слова спочуття.

Моя вдячність належить теж: Президії і Виконавчому Органові Української Національної Ради, Представництвам Виконавчого Органу УНРади в ЗДА і Канаді, Екзекутиві Українського Конґресового Комітету, Українській Вільній Академії Наук, Науковому Товариству ім. Тараса Шевченка, Об'єднанню Прихильників УНР в ЗДА, Редакціям часописів „Свобода" і „Народна Воля", Об'єднанню б. Українських Вояків в ЗДА, Братству Українських Січових Стрільців, Генеральній Управі Союзу б. Українських Вояків у Торонто, Союзові Українських Ветеранів в Міннеаполісі, Лізі Українських Ветеранів Відділ перший в Монтреалі, Українському Робітничому Союзові та Українському Народному Союзові — за прислані мені вислови спочуття; Марійській Дружині Непорочного Зачаття за молитви перед похоронами, Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій, Українському Золотому Хрестові, Союзові Українок в Ню Йорку, Клюбові Українок в Ню Йорку, Комітетові Пань Червоної Калини, Центральній Управі ОДВУ, Союзові Українських Національних Демократів, Українському Національно-Демократичному Об'єднанню, Головній Пластовій Булаві, Крайовій Пластовій Старшині в ЗДА, Пластовому Куреневі „Чорноморці", Головній Управі Українського Лікарського Товариства Північної Америки, Українському Лікарському Товариству Відділ в Ню Йорку, Центральному Комітетові для вшанування пам'яті Симона Петлюри, Видавництву „Червона Калина", Членам Хору „Думка", учням школи В. Авраменка, Комітетові Дрогобичан — за прислані мені вислови спочуття та за вшанування пам'яті Покійної.

Завжди вдячно зворушений згадуватиму прощальні слова пп. д-ра Євгена Приходька, голови Представництва ВО УНРади в ЗДА та мого щирого друга мґр Івана Скочиляса.

Всіх тих, що молитвами, участю в Богослужбах, квітами чи хоч би ясним спогадом виряджали мою Покійну Дружину в дорогу вічности, і тих, що словом або письмом виявили мені своє спочуття — прошу прийняти моє найсердечніше Спасибі.

СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ
з сином, невісткою і внуками

Секретарський курс в Омага, Небраска

Омага віддалена від Союзівки 2,000 миль, і тому ми не можемо висилати своїх людей на Союзівку, де відбуваються секретарські курси для працівників УНС. І тому наш 354 Відділ УНС „Згода" влаштував у себе свій власний курс від 15 до 28-го червня.

Курс провадив Володимир Столярський та секретар Відділу Д. Війтик, а всі потрібні матеріяли прислав нам головний секретар д-р Ярослав Падох із Головної Канцелярії УНС.

В курсі брали участь Мирон Війтик, Юрій Столярський, Роман Хмура, Олег Чарко і Василь Кольчак. Курс тривав 5 тижнів, по 4 години тижнево — разом 20 годин.

При кінці відбулося прийняття та роздача свідоцтв. Під час прийняття в дні 28-го липня були ім'янини провідника курсу п. Володимира Столярського, і Управа та всі присутні склали п. Столярському якнайкращі побажання та подякували йому за те, що він виконав таку гарну працю. Зроблено спільну знимку, на якій є предсідник П. Ващишин, далі В. Столярський і секретар Д. Війтик, в тругому ряді стоять В. Кольчак, Юрій Столярський, Роман Хмура, Олег Чарко і Мирон Війтик.

Наш Відділ 354 „Згода" тішиться тим, що йому вдалося влаштувати Секретарський курс, де молоді люди привчаються до громадської праці.

П. Василишин

Іван Флис

55 РОКІВ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ

Промова на врочистості з нагоди 55-річчя 352-го Відділу УНС в Брукліні

Як голова Окружного УНС хочу подякувати в першій мірі ювілейному Комітетові за труд і працю при уладженні святочного бенкету, як рівнож за честь, що можу промовляти в його імені.

Відділ УНС у Брукліні гордиться іменем нашого безсмертного поета Тараса Шевченка. Так, як Тарас Шевченко посвятив ціле своє життя й усі свої творчі праці Україні й українському народові, так і ваша бруклинська громада не жаліла часу, праці й гроша для безперервної жертвенної боротьби для добра української спільноти не лише в Брукліні, але й у цілій Америці.

Бруклинська громада заслужила собі вдячність цілого українського народу, бо її заінтересування не обмежувалися границями Брукліну, Ню Йорку чи Північної Америки, але сягали далеко поза її межі аж до рідного краю, щоб нести поміч волелюбним братам нашого народу.

Вже в перших днях вашої української, ще тоді званої „руської" еміґрації в Брукліні, побачили ваші свідомі діячі (декотрі з них, Богу дякувати, є між нами присутні на цьому бенкеті), що українське громадське життя мусить бути основане на базі християнсько - моральній, національній і історичній. Тому вони старалися виховати одиниці, які зрозуміли б, що влада над релігійно - моральним життям належить нашій Церкві, а край з його природними скарбами — українському народові.

Наші свідомі діячі мусіли зачинати свою працю від підстав.

Українська еміґрація складалася тоді з селянських і робітничих мас.

Вона пішла назустріч ідейному проводові й своєю працею й жертвами помогла зберегти національну свідомість, любов до рідної мови, Церкви й народу.

Початки української спільноти в Америці не були легкі. Наші еміґранти переконалися, що золото американське на вулиці не лежить, але тяжкою працею треба все здобувати, щоб помогти братам на рідних землях розвинути своє економічне, політичне й суспільне життя. Спільна праця почалася. Відділи братських Союзів, церкви, школи і політичні організації поставали заходами української спільноти, дармащо вона складалася переважно з робітничого народу й великих доходів не мала. Однак не жаліла також запрацьованого гроша на національні, релігійні й культурні потреби не лише на еміґрації, але й на рідних землях.

Честь і слава Бруклинській громаді і всім Відділам УНС!

Честь і слава вам за вашу жертвенну працю на політичній, культурній і національній нивах!

Побудували ви церкви, щоб релігійні й моральні потреби ваші й ваших дітей були заспокоєні. Купили ви Народний Дім, щоб було місце для спільних зустрічей і громадської праці. Щоб зберегти молоде покоління для своєї Церкви й свого народу зорганізували ви школи, позакладали різні організації, як хори, групи театральні й народних танків. Там ваші діти могли пізнати частину рідної культури й показати чужинцям, що і їх нарід може похвалитися великими культурними здобутками. Ваша католицька школа майже викінчена. Це є доказом, що Бруклинська громада совісно виконує свої завдання й обов'язки. Помагали ви братам на рідних землях будувати читальні й розвивати економічні й наукові установи. Брали ви участь в політичнім українським житті й висилали допомогу на такі цілі й на українську землю. Грали ви й далі граєте важну ролю в національному відродженні України. Бруклин виконував і виконує свій обов'язок в справі Народного Фонду і піддержує УККА.

Ви, Бруклинська громадо, перевели з успіхом збірку на будову пам'ятника Тараса Шевченка у Вашингтоні.

Допомагали ви біженцям в різних краях Европи влаштувати й зорганізувати нормальне життя.

Честь і слава вам, Бруклинська громадо! З гордістю повинні ви дивитись на успіхи вашої праці й прекрасні прикмети ваших членів. Раділа ваша громада успіхами подій на рідних землях і боліло ваше серце горем нашого народу. Не забуде український нарід за вашу працю і напевне колись з Києва пришле провід української соборної держави привіт для кожної української громади в Америці, привіт з подякою за допомогу рідному народові.

Спорт

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ НА НАСТУПНУ НЕДІЛЮ

УСК Ню Йорк — СК Ню Йорк, мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться **в неділю, 10-го листопада 1963,** о год. 2.30 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану при 125-ій Вулиці та 31-ій Евню в Коледж Пойті, Н. Й.

„Чорноморська Січ" Нюарк — „Юрик Тракерс", Філядельфія, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліги відбудуться **в неділю 10-го листопада 1963,** о год. 2.30 по полудні на грищі Айронбавнд при Вільсон Евню в Нюарку, Н. Дж.

„Тризуб" Філядельфія — „Польські Соколи", мистецькі змагання Американської Футбольної Ліги відбудуться **в неділю, 10-го листопада 1963** о год. 2.30 по полудні на грищі при 29-ій Вул. та Камбрія Евню у Філядельфії.

Звідомлення з Окружних Сходин Відділів УНСоюзу в Торонті 14 вересня

Сходини представників Відділів Торонтонської Округи відбулись в приміщеннях Філії УНО в Торонті 14 вересня о год. 2-ій після обіду. Присутні були: І. Мельник — 418, М. Мота, О. Максимів, мґр. Є. Мастикаш і Б. Зорич — 432, І. Гоянюк — 402, М. Юречків і С. Вовк — 49, В. Остапяк — 478, Леник І. — 470 та Є. Омельченко — 451. Зборами проводив голова Округи І. Мельник, який познайомив присутніх з програмою нарад.

Точками порядку нарад були: відсвяткування 70-річчя „Свободи" і 70-річчя УНСоюзу, заподання балансу організаційної кампанії, її успіхи і невдачі, посилення організаційної праці, акцидентова грамота і її розповсюдження, координація праці на канадійському терені, Канадійська канцелярія УНСоюзу — Головна Екзекутива, зобов'язання присутніх і постанови.

Предсідник Окружних Зборів подав до відома, що з нагоди 70-річчя „Свободи" і 70-річчя УНСоюзу Торонтонська Округа повинна ці вимкові річниці належно відсвяткувати, і тому відкрив над цією темою дискусію. Майже всі присутні забирали голос, висували різні проєкти, один навіть пропонував включити до святкувань відмічення появи української англомовної енциклопедії, і в кінці вирішено, щоб оба ювілеї відсвяткувати в половині грудня, тобто напередодні 70-річчя УНСоюзу гідною і культурною під мистецьким оглядом імпрезою.

Імпреза мала б відбутися в авдиторії УНО, і в її підготову повинні включитися всі Відділи УНСоюзу. Характер імпрези ще не устійнено, тільки вибрано діловий комітет, у склад якого ввійшли: І. Мельник, М. Мота, С. Вовк, Є. Мастикаш, І. Леник, Б. Зорич і О. Максимів.

Про невідрадний стан на організаційному відтинку, про цифрові здобутки й страти говорили: голова Округи І. Мельник і гол. радний Б. Зорич. Останній реферував справу посилення організаційної праці в осінньому сезоні, використовуючи до цього теж найновішу акцидентову грамоту. Усі присутні з повною відповідальністю зложили заяви піднести свої організаційні осяги, щоб не тільки Округа могла вив'язатись із своїх зобов'язань, але щоб теж збільшити стан союзового членства в цілій Канаді.

Екзекутивний секретар Канадійської канцелярії Б. Зорич, коли на порядку нарад прийшла точка координації праці, докладно аналізував деякі нездорові прояви на тому відтинку і вказував, що в поважній і заслуженій організації та в упорядкованому УНСоюзі мусить теж і кожна дія відбуватись упорядковано і скоординовано, тому не слід допускатись в цім питанні переочень.

Звітуючи перед присутніми делеґатами і представниками Відділів про поширення прероґатив канадійської канцелярії, Б. Зорич поінформував їх, що на сьогодні стан залишився незмінним.

У висліді дискусії на внесення організатора Є. Омельченка винесено постанови:

1) В зорганізованій імпрезі з нагоди 70-річчя „Свободи" і 70-річчя УНСоюзу всі Відділи Торонтонської Округи активно зі своїм членством беруть участь.

2) Секретарі, організатори і члени відділових урядів включаються в організаційну кампанію, щоб збільшити стан членства для УНСоюзу.

3) Праця над зростом членства проходитиме під гаслом повної координації, бо тільки тоді можна буде здійснити намічені завдання. Для кращої евиденції і поінформованости Канадійська Канцелярія і Округа служитиме цілому тереневі своєю поміччю, допомогою та інструкціями.

Після вичерпання порядку нарад та після основного продискутування усіх невідкладних проблем, голова Округи І. Мельник, подякувавши всім присутнім за участь, закрив ці корисні окружні сходини.

Б. Зорич

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 10-го ЛИСТОПАДА 1963 р.

ТОЛІДО, Огайо. Місячні збори Б-ва св. о. Николая, Відд. 167, о год. 2-ій по пол., в залі св. Михаїла, 2824 Лаґриндж вул. Участь членів у зборах побажана. — Управа Відділу.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ, Відд. 182, в год. 2-ій по пол., в залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Гопп Аве., Пасейк, Н. Дж. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл, Відд. 336, о год. 1-ій по пол. в залі Укр. Нар. Дому при Вест 14-ій вул. Проситься вплатити належність за асекурацію. — Н. Чорногор, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя, Відд. 292 о год. 1:30 по пол. в УН-Домі. — В. Терлецький, гол., О. Рудницький, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Збірка місячних вкладок, зараз по співаній Службі Божій в церковній залі, 2280 W. 7th. — І. Попович, предс., Г. Голубець, касир, М. Вобечко, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва Зап. Січ, Відд. 75 о год. 1-ій по пол. в залі УНДому при вул. Мартін. — Леськів, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Любов, Відд. 45 в год. 12-1:30 в Домі У.-А. Горожан при 847 N. Franklin St. — М. Сеник, секр.

МЕНВИЛ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, о год. 2-ій по пол. в УН-Домі в Ралітані, Н. Дж. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва ім. Дм. Вітовського, Відд. 375, як звичайно, в другу неділю листопада, о год. 12-1:30 в Клюбі при Френклін вул. Проситься вирівняти вкладки. — Є. Грималяк, секр.

ФІЛЯФЕЛЬФІЯ, Па. Збори Т-ва Єдність, Відд. 163, о год. 12-вполудне в домі Горожан при 847 N. Franklin St., — С. Филик, секр.

ГЕМТРЕМК, Міш. Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича, 94 Відд. в год. 2-ій по пол. в залі Укр. Дем. Клюбі, при 2376 Грейлінґ. — Т. Майструк, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 334 о год. 1-ій по пол. в УН-Домі при Вест 14-ій вул. — Н. Задерецький, гол., С. Бохонок, касир, І. Холодняк, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Т-ва Зап. Січ, Відд. 251 по вел. Службі Божій в церковній залі при Вест 7-ій вул. — Т. Шмаґала, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. Василія Вел., Відд. 364 о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 3161 East 93rd St. — В. Владико, секр.

БАЛТІМОР, Мд. Місячні збори Б-ва Пресв. Тройці, Відд. 320, о год. 2-ій по пол. в Укр. Горож. Клюбі 3101 O'Donnell St. — Пісецький, предс., І. Малко, секр.

ЮТИКА, Н. Й. Відд. 58 повідомляє всіх своїх членів і не членів, що в неділю 10-го листопада по Службі Божій відслужиться Панахида за померлих членів Відд. 1916-1963 рр., а після Панахиди в церковній залі обід - поминки. Промова на тему: УНС, цифри говорять і забезпечення від випадків. Управа Відділу запрошує до участи своїх членів, як також промадян Ютики, Ром, Геркімер, Литл Фолс. — Управа.

ТАРЗАН, ч. 5138. П'єр остерігає...

TARZAN KNELT DOWN TO HEAR PIERRE'S LAST WORDS. "I WONDERED," HE GASPED, "WHEN YOU WOULD FIGURE THINGS OUT--

Тарзан прикляк, щоб почути останні слова П'єра. — Я хотів би знати, чи ви з'ясуєте ці справи, із трудом він сказав.

"BUT EVEN I DID NOT FIGURE ON BETRAYAL FROM MARIE-- SO NOW, I GIVE YOU WARNING--

— Але навіть я не уявляв собі зради Мері... То ж тепер я вас перестерігаю...

"HURRY TO STOP HER AT THE ARSENAL-- IF YOU DON'T-- EVERY NATIVE IN TOWN WILL HAVE RIFLES WITH WHICH TO FIGHT!"

— Поспішіться, щоб затримати її при арсеналі... Якщо ви не зможете, то кождий тубілець в місті матиме рушницю до боротьби!